

KURIER Wileński

CZWARTEK, 28 KWIEŹNIA 1994 R.
Nr 82 (12360)

Żaluzje, sprzęt
oświetleniowy.
Tel./fax. 77-36-16, Vilnius.

W Kaplicy Ostrobramskiej

Drugi dzień pobytu na Litwie prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Wałęsa tradycyjnym zwyczajem rozpoczął od Mszy Świętej. Wczoraj — przed Cudownym Obrazem Matki Bożej Ostrobramskiej, dokąd przybył wraz z małżonką, towarzyszącymi im osobami, ambasadorem RP na Litwie Janem Widackim oraz grupą akredytowanych dziennikarzy.

Wczesnym rankiem, bo daleko przed godziną siódmą przed Ostrą Bramą zbierali się już (aczkolwiek dość słabnie) wierni, którzy wraz z proboszczem monsignorem, księdzem prałatem Algimantem Gutauskasem przed wejściem do kaplicy powitali dostojnych Gości. Mszę świętą odprawiał kapelan Behweder, ksiądz prałat Franciszek Cybula. Podczas krótkiego kazania, ksiądz Franciszek Cybula powiedział, że nieprzypadkowo i bardzo trafnie w swoim czasie papież Pius X nazwał wileński obraz Matki Bożej Obrazem Miłosierdzia. To właśnie Ona przez całe wieki otaczała Swym miłosierdziem ten naród. Ona z nam działała dole i niedole, płakała, gdy kłótnice wywozono na Sybir księży, zakonnice, ludność cywilną. To tu, na Wileńszczyźnie były lata, gdy tak krwawo ludzie serca, że na Wielkanoc zamiat tradycyjnej pieśni: „Wesoły nam dziś dzień nastał”, śpiewano „Chrystus

Zmartwychwstał”. I właśnie za przyczyną Jej, Matki Miłosierdzia, Tej co w Ostrzej świci Bramie przetrwaliśmy te czasy, i dziś możemy publicznie i spokojnie się modlić.

Podczas Mszy świętej, ksiądz prałat Franciszek Cybula modlił się za duchowieństwo, prezydenta, za naród litewski, by Matka Boża Miłosierdzia sprawiła, aby oba nasze narody żyły w zgodzie, miłości, umacniały się w wierze i zawsze były Jej wierne.

Po nabożeństwie Goście zwiedzili kościół świętej Teresy, a proboszcz monsignore Algimantas Gutauskas dziękując prezydentowi za wizytę złożył na jego ręce piękny, z bursztynu, obraz Matki Bożej Ostrobramskiej.

Na zakończenie uroczystości stojący pod otwartym oknem kaplicy wierni odśpiewali pieśni: „Matko Najświętsza znał Ostrzej Bramy” oraz Serdeczna Matko. Przed wyjściem z kościoła Lech Wałęsa spotkał się z grupą wiernych, podziękował im za obecność oraz życzył wszelkiej pomyślności. Zebrani zaśpiewali „Nie rzucim ziemi”.

Następnie Lech Wałęsa i Goście udali się z wizytą do gmachu Ambasady Rzeczypospolitej na Litwie, gdzie zapoznali się z warunkami pracy ambasady, omówili kilka krótkich spraw bieżących.

Fot. W. Gulewicz (ELTA)

W Urzędzie Prezydenta

W Urzędzie Prezydenta odbyło się jeszcze jedno spotkanie prezydentów Litwy i Polski. Uczestniczyli w nim również doradca prezydenta do spraw polityki granicznej ambasador Justas Paleckis, wiceminister spraw zagranicznych Vladislavas Domarkas, nadzwyczajny i pełnomocny ambasador w Polsce Dainius Junevičius i starszy referent prezydenta do spraw polityki zagranicznej Petras Vaitiekūnas, członkowie delegacji polskiej — minister stanu, szef Kancelarii Prezydenta Janusz Ziółkowski, sekretarz stanu, szef Gabinetu Prezydenta Mieczysław Wachowski, wiceminister spraw zagranicznych Iwo Byczewski, nadzwyczajny

i pełnomocny ambasador na Litwie Jan Widacki.

Podczas rozmowy poruszano niektóre kwestie polityki zagranicznej. Prezydenci omówili stosunki ze Wspólnotą Europejską, Unią Zachodnioeuropejską, NATO, mówiono o udziale krajów w programie „Partnerstwo dla pokoju”. Skonstatowano, że w wielu przypadkach stanowiska Litwy i Polski są podobne, a w niektórych kwestiach zgodne. Przywódcy państw radzili co do wspólnych działań i wzajemnej pomocy w zbliżaniu się do tych struktur i wstępowaniu do nich.

Lech Wałęsa interesował się reformą rolną na Litwie, opowiedział o

doświadczeniach Polski w tej dziedzinie. Zdaniem prezydentów, Litwa i Polska, dążąc do członkostwa we Wspólnocie Europejskiej, powinni orientować się na gospodarkę nowoczesną, nie zaś drobną.

***

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Lech Wałęsa z małżonką Danutą Wałęsą wydał przyjęcie na cześć prezydenta Republiki Litewskiej Algirdasa Brazauskasa i jego córki Audronės Usonienė. W przyjęciu uczestniczyli przewodniczący Sejmu Česlovas Juršėnas, premier Adolfas Šleževičius, członkowie delegacji towarzyszącej prezydentowi RP, inne osoby oficjalne.

Podczas przyjęcia Lech Wałęsa i Algirdas Brazauskas wygłosili krótkie przemówienia.

Czysta karta, której wypełnienie treścią od nas zależy

Podczas spotkania z polską społecznością Prezydent Lech Wałęsa myśl tę podkreślał kilkakrotnie. Tą czystą kartą jest wspólna przyszłość niepodległej Litwy i niepodległej Polski, traktat zaś litewsko-polski jest zamknięciem przeszłości.

Jedną z sal Pałacu Pracowników Sztuki, wypełniona po brzegi, nie mogła zmieścić wszystkich, którzy by chcieli uczestniczyć w spotkaniu z Prezydentem. Toteż studenci Uniwersytetu Polskiego znaleźli inne wyjście — zebrali się gremialnie z hasłami w rodzaju: „Panowie Prezydenci Polski i Litwy! Uniwersytet Polski w Wilnie oczekuje Waszego poparcia”.

Lech Wałęsa wraz z całą ekipą osób towarzyszących weszli na scenę powitani oklaskami zebranych. W pierwszych rzędach — najstarsi księża kościołów Wileńszczyzny — ks. Prałat Józef Obrębski oraz Proboszcz Kościoła w Suderwie Adolf Trusewicz. Razem z nimi — seniorzy polskich organizacji: weterani Wojska Polskiego, przedstawiciele Klubu AK, byli więźniowie polityczni. W zasadzie przedstawiciele wszystkich organizacji polskich byli obecni na spotkaniu.

„Mam zaszczyt otworzyć to niecodzienne spotkanie w tym historycznym miejscu. W tych murach, które gościły cesarza Napoleona, marszałka Piłsudskiego i tylu innych znakomych ludzi, których

liczbę powiększa dziś Prezydent RP Lech Wałęsa” — zagalął spotkanie Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie Jan Widacki. — Mam zaszczyt otworzyć to spotkanie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z Polakami żyjącymi na Litwie, ale przecież równocześnie na ziemi swych ojców. Z obywatelami Państwa Litewskiego ale naszymi rodakami... Polska jest równocześnie ich Macierzą. Są obywatelami Litwy, ale mówią, myślą, czują, modlą się po polsku. Całe to duchowe dziedzictwo, któremu na imię Polska, jest także ich dziedzictwem...” To mądre i piękne przemówienie Pana Ambasadora w całości zamieszczy w jutrzejszym numerze, podobnie jak na jutro odkładamy opublikowanie równie pięknego i wzruszającego przemówienia wysokiego Gościa.

Nastąpiła najbardziej wzruszająca chwila: po przemówieniu Prezydenta, które było gorąco oklaskiwane, ogłoszono, że senior Kapłanów naszych ks. Józef Obrębski zostaje nagrodzony jednym z najbardziej zaszczytnych wyróżnień — Orderem Odrodzenia Polski. Gdy kierownik Kancelarii Prezydenta, minister stanu Janusz Ziółkowski zawieszał biało-czerwoną wstęgę na piersi Prałata, sala na stojąco witala to wydarzenie, a niezastąpiona w takich uroczystych wypadkach „Willia”, która w ciągu całego spotkania upięk-

szczała scenę, odśpiewała „Niech żyje”.

Niestety, z braku miejsca i późnej godziny dziś nie jesteśmy w stanie opublikować również wystąpienia ks. Prałata. Odkładamy i to na jutro.

— A teraz, kochani Rodacy — zazwyczaj pisać nową kartę historii. Mówię o wszystkim, co was boli. Niech się wytumaczycy polski prezydent z tego, czego nie zrobił, a co musiały zrobić.

Pierwszy zabrał głos prezes Klubu Weteranów AK Marian Kożan, który złożył meldunek Panu Prezydentowi z tego, czym żyją dziś byli wileńscy akowcy. O tym, że chcą się opiekować grobami poległych towarzyszy broni, że chcą prowadzić pracę charytatywną. Niestety, władze Litwy nie rejestrują ich klubu. Już po raz trzeci składamy statut do zatwierdzenia. Wracamy panu Prezydentowi ten statut i również prosimy o wstawienie go za nas przed władzami Litwy.

„Nie muszę udowadniać, że AK — jest świętością dla nas, nie muszę udowadniać, że byliście wymierni wykonawcami żołnierskiej przysięgi. I my zrobimy wszystko, aby krzywdy były wyrównane. Ale miejsce cierpliwość. Jako ludzie wierzący wiemy, że Chrystus był ukrzyżowany i wy też w pewnym stopniu ukrzyżowanie ukrzyżowanie.

(Dokończenie na str. 2)

"W 2000 roku nie będzie granicy..."

— Na Litwie są piękni ludzie, tylko że za mało się uśmiechają. Można to samo zatławić, jeszcze więcej zatławić, jednocześnie nie musi to być takie nudne, spięte, kiedy może być takie wesole i miłe — zauważył w drugim dniu wizyty na Litwie prezydent RP Lech Wałęsa, który wczoraj miał wspólną konferencję prasową z prezydentem RL Algirdasem Brazauskasem. Prezydentowi Polski powodem do optymizmu jest to, że Polska i Litwa najgorzej mają już za sobą.

— Wydaje się, że traktat niejako zamknął przeszłość. Ci, którzy przeskadzali, utrudniali, nie rozumieli, muszą się przetrzeć na inne tematy lub odejść — zaznaczył L. Wałęsa. — Pytanie, na ile obie strony są przygotowane budować przyszłość, handlować, robić interesy? Polska jest gotowa...

L. Wałęsa stwierdził, iż jest pełen nadziei... Taką postawę, jak wynikało z odpowiedzi, ma też A. Brazauskas. Dziennikarzy intere-

sowało, czy stanowisko Litwy w sprawie wspólnej przeszłości nie będzie miało prawnych konsekwencji dla mieszkańców Wileńszczyzny? A. Brazauskas zapewnił, iż nie ma podstaw do takich obaw, bo w ciągu 50 lat zachodzą tu także procesy społeczne, jak i na całej Litwie. W tym regionie mieszkają obywatele Litwy, praw których broni Konstytucja i ustawa o obywatelstwie.

L. Wałęsa zaznaczył, iż jego stosunek do inicjatywy "Partnerstwo dla pokoju" w dalszym ciągu jest sceptyczny. Preferuje on koncepcję "krótkimi skokami naprzód". Mimo sceptycyzmu Polska podejmuje to wezwanie i będzie, jak zaznaczył L. Wałęsa, zachęcała różne kraje, w tym Litwę, do tego, aby z partnerstwem zrobić wspólne duże bezpieczeństwo dla całej Europy. Wolność, niezależność, pluralizm, gospodarka rynkowa — to są cechy, które powinny obowiązywać wszystkie narody europejskie. Pre-

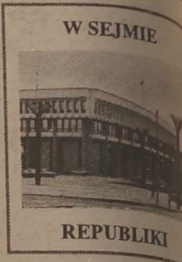
zydent RP podkreślił, że "nie ma wolnej Polski bez wolnej Litwy". Komentując kwestię możliwości retransmisji I Programu Polskiej TV L. Wałęsa zaznaczył, że chciałby, aby docierało tutaj nie 2, lecz 10 programów. Jednak stoją na przeszkodzie problemy techniczne, które są przejściowe i wyraził nadzieję, iż zostaną przezwyciężone. Stosunki wolnorynkowe dotknęły też środki masowego przekazu — również zaznaczył A. Brazauskas. Prezydent Litwy zaznaczył, że ukazuje się tu 8 polskojęzycznych wydań, z których 4 dofinansowuje państwo, są programy polskie w radiu i telewizji.

Prezydenci Litwy i Polski podobnie się zapatrują na problemy, wynikające z sąsiedztwa z Kaliningradem. L. Wałęsa liczy, że Rosja krajem demokratycznym, pluralistycznym, a gospodarce wolnorynkowej. Jeśli taką będzie, a nie będzie zmilitaryzowanym, więc tranzyt, jest przekonywany, będzie gospodarczy i opłacalny. Polska zabie-

gałaby o taki tranzyt, a na inny się nie zgodzi. Problem obwołu kaliningradzkiego jest obiektem negocjacji i, zdaniem A. Brazauskasa, da się uporządkować zgodnie z międzynarodowymi wymogami.

Komentując sytuację na przejściach granicznych L. Wałęsa stwierdził, iż jeśli są kłopoty, to tylko natury technicznej, bo przejścia są za ciasne, pojazdy za duże, L. Wałęsa obiecał też, że Polska zrobi wszystko, aby w 2000 roku nie było granic. Dlatego zachęcał Litwinów, by nie budowali potężnych schronisk na granicy, bo szkoda cementu. Dostojny gość, jak wynikało z wypowiedzi, rzeczywiście był w dobrym nastroju. O problemy z przekroczeniem granicy oskarżył biurokratów i zapewnił, że jest dobrą wolą, więc sprawę da się zatławić.

Problemów, wynikających w stosunkach sąsiednich państw, jest sporo. Niebawem się przekonamy o stopniu przygotowania obu stron do konkretnej współpracy. Wczoraj zaś przywydoby obu krajów twierdził, iż z ufnością i nadzieją spoglądają w przyszłość.

Poranne posiedzenie plenarne 26 kwietnia

Minister sprawiedliwości P. Papietis zgłosił do przyjęcia projekt ustawy Republiki Litewskiej o zarządzie. Przyjęto poszczególne artykuły ustawy.

W Sejmie przemawiali prezydent Rzeczypospolitej Polskiej L. Wałęsa i prezydent Republiki Litewskiej A. Brazauskas.

Przyjęto ustawę Republiki Litewskiej "o zmianie ustawy Republiki Litewskiej "O budżecie państwowym Republiki Litewskiej na 1994 r. oraz normatywnych potrąceń i dotacjach do budżetów samorządów".

Przyjęto uchwały Sejmu Republiki Litewskiej "O zatwierdzeniu projektu budżetu funduszu przywracania i kompensowania oszczędności" i "O uzupełnieniu przepisów o samorządach szczebla republikańskiego i wyższego".

Minister finansów L. Vitkus zgłosił do przyjęcia projekt uchwały Sejmu Republiki Litewskiej "O ratyfikowaniu porozumienia Republiki Litewskiej i kanadyjskiej korporacji rozszerzania eksportu w sprawie kredytu". Przyjęto poszczególne punkty.

Południowe posiedzenie plenarne 26 kwietnia

Przyjęto uchwałę Sejmu Republiki Litewskiej "O ratyfikowaniu porozumienia Republiki Litewskiej i kanadyjskiej korporacji rozszerzania eksportu w sprawie kredytu".

Przyjęto zwróconą przez prezydenta republiki do powtórnego rozpatrzenia ustawę Republiki Litewskiej o ziemi. Przyjęto ustawę Republiki Litewskiej "O zmianie artykułu 6 ustawy o reformie rolnej".

Wiceminister rolnictwa P. Putvinskis wniósł projekt ustawy Republiki Litewskiej "O uzupełnieniu ustawy Republiki Litewskiej nr 1-218 z 14 lipca 1993 r. o tymczasowym trybie i warunkach rozliczeń". Wniosek zaprzobowano, postanowiono przystąpić do dyskusji.

Poseł A. Salamakinas zgłosił do przyjęcia projekt ustawy Republiki Litewskiej o wyborach do rady samorządu. Przyjęto poszczególne artykuły ustawy.

Poseł A. Gričius złożył projekt uchwały Sejmu Republiki Litewskiej "O delegacji Sejmu Republiki Litewskiej w Zgromadzeniu Unii Zachodnioeuropejskiej" i "O składzie delegacji Sejmu Republiki Litewskiej w Zgromadzeniu Północnoatlantyckim". Uchwały przyjęto.

Docent Uniwersytetu Wileńskiego V. Mikelenas zgłosił do przyjęcia projekt ustawy Republiki Litewskiej "O nowelizacji i uzupełnieniu Kodeksu Cywilnego Republiki Litewskiej". Przyjęto poszczególne artykuły ustawy, zrobiono przerwę w dyskusji.

Poseł L. Aleksona zgłosił do dyskusji projekt ustawy Republiki Litewskiej o kontroli nad antykorupcją. Zrobiono przerwę w dyskusji.

Wydział analizy Informacji Sejmu RL — ELT

"Naruszenie" protokołu w Trokach...

Być w Rzymie i... Tak właśnie jest również z Trokami. Goszczą na Litwie prezydent RP Lech Wałęsa wraz z małżonką, innymi osobistościami oficjalnymi w asyście przewodniczącego Sejmu Litwy Česlovasa Juršėnasa zwiędził również gród wśród jezior i lasów.

Na placu przed mostem do zamku spotkali go nacelnik rejonu Kęstutis Vaitukaitis, mer Trok Jonas Kriaučiūnas, przewodniczący rady miasta Vytautas Paškauskas; dyrektor miejscowego muzeum Virgis Poviliūnas, społeczność miasta i okolice.

— Witamy, witamy — słyszało się okrzyki. Prezydent Polski pofatygował się podejść do zgromadzonych ludzi, porozmawiać z nimi, ba, nawet znalazł czas, by się przywitać z miejscowymi hancerzami.

— Zadzroszczyć wam tak pięknej ziemi — powiedział. — Po-przez podpisanie litewsko-polskiego Traktatu o przyjaźni i współpracy zamknęliśmy przeszłość, która nam nie pozwalała budować przyszłości. Dziś rodzą się nowe możliwości...

Po zwiedzeniu zamku i jego ekspozycji Lech Wałęsa napisał w Księdze gości honorowych:

"Pokołeniami przekazały nam wspaniałe świadectwa — obymy ich nie zniszczyli i przekazali następnym pokoleniom". Jakże wymowne!

Także wymowne były trockie

"Sto lat", odpiewane przez społeczeństwo przy odprowadzaniu Dostojnego Gościa do samochodu. Nie mniej wymownym było również "naruszenie" protokołu wizyty, kiedy to trocczanie, nie bacząc na syreny i światła samochodów ochrony przy wylocie z miasta zatrzymali orszak, aby pożegnać się z prezydentem Polski. Wśród zgromadzonych widniało się dzieci w polskich strojach ludowych. Były kwiaty, pieśni, muzyka. I nie dziwne — w rejonie Polacy stanowią czwartą część ludności. A w ciągu całej historii to tylko druga wizyta prezydenta Polski na tej ziemi. W latach trzydziestych gościł tu Ignacy Mościcki... Starzy mieszkańcy jeszcze tę wizytę pamiętają. Obecne pokolenie również zapamięta ten dzień, kiedy witano i odprowadzano Lecha Wałęsę...

Czysta karta, której wypełnienie treścią od nas zależy

(Dokończenie ze str. 1)

Zrobimy wszystko, żeby ulżyć doli waszej... Wierzę że ta ewolucja, którą przeżywa niepodległa Litwa, nie przynosi natychmiastowego rezultatu...

Prezes Związku Polaków, poseł na Sejm Litwy Ryszard Maciejki kłaniając się na ręce Prezydenta list od wszystkich bodaj organizacji polskich. I już przepiękna palma wileńska została wręczona Prezydentowi — palma, do której „wpleciono nasze serca-wileńskie”.

Ludwik Młyński, dyrektor Szkoły Suderwiańskiej wręczył Prezydentowi elementarz wydany w latach przedwojennych, z którego uczyły się dzieci polskie w domach, w okresie gdy nauczanie w języku ojczystym było tajne.

W imieniu kombatanów przemawiał J. Matuszewicz, w imieniu czytelników "Kuriera Wileńskiego" dziennikarka Łucja Brzozowska błagała o przywrócenie transmisji pierwszego programu TVP, co było przyjęte oklaskami aprobacyjnymi. W imieniu 55 zespołów folklorystycznych dyrektorka Centrum Kultury Polskiej Apolonia Skakowska prosiła o wstawiennictwo przed władzami Litwy, by to Centrum otrzymało jakieś reprezentacyjne pomieszczenie, gdzie każdy Polak będzie serdecznie witany.

Nieubagany brak czasu nie pozwala powiedzieć o wszystkim. W koleje ustawili się przedstawiciele różnych organizacji, by przekazać jakiś upominek, obraz Wilna i Wileńszczyzny.

— Kocham od dawna wasze Wilno, a teraz pokochałem je jeszcze bardziej — powiedział Prezydent.

Jeszcze tylko „Rota” zainicjowana przez „Wilię”, a odpiewana wspólnie. Wzruszenie ogarnia bez wyjątku wszystkich.

Ostatnim miejscem, gdzie Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej chciał złożyć hołd była nekropolia wileńska — cmentarz Rossa. Mimo ogromnego raptownego deszczu tysiące wilińian przyszło do miejsca spoczynku Matki i Serca Syna. Była tu już najwyższa władza Litwy — Prezydent Algirdas Brazauskas z córką Audrone, inne osoby towarzyszące. Piękny wieniec z białoczerwonych kwiatów, chwila zadumy, modlitwy. Przy miejscu spoczynku Patriarchy Litwy Jonasa Basanavičiusa również położono kwiaty od Prezydenta RP, zainicjowano modlitwę w języku polskim. Przy pomniku Lelewela — również Lech Wałęsa podchodzi do głuchemu ludu, swoich Rodaków, rozmawia z nimi o wszystkich sprawach życiowych, o pięknie Wilna. Oni Mu śpiewają „Sto lat...”. Mała grupka emerytów z hasłem „Węgrzy — to nie Austrowęgrzy a Litwa — to nie Polskopolitwa” wyglądała żośnie.

Z cmentarza Rossa cały orszak wyrusza na Lotnisko Wileńskie, skąd po ceremonii pożegnania Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej z Małżonką i ekipą towarzyszącą odlatują do Warszawy.

Relacje z pobytu Prezydenta RP Lecha Wałęsy w Litwie przygotowała

Kryszyna ADAMOWICZ,
Jadwiga BIELAWSKA,
Julitta TRYK,
Zygmunt WIRPSZA
Fot. Tadeusz Ważniewicz

W centrum "VILTIS"

W czasie, gdy odbywało się spotkanie prezydentów i konferencja prasowa, małżonka prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Danuta Wałęsowa, córka prezydenta Litwy Audrone Unosienė i małżonka ambasadora Polski na Litwie Krystyna Widacka, oraz małżonka ambasadora Litwy w Polsce Birute Junėvičienė udaly się do wileńskiego centrum rozwoju dzieci inwalidów "Viltis".

W towarzystwie dyrektora centrum A. Vitulienė obejrzano trzy klasy, w których pracuje się z dziećmi ze szczególnie ciężkimi zakłóceniami psychicznymi i motorycznymi. Danuta Wałęsowa interesowała się działalnością centrum "Viltis", warunkami rozwoju i nauki dzieci inwalidów na Litwie. Powiedziała,

że w ich kraju nie rozwiązano ostrożnie wszystkich problemów ludzi niepełnosprawnych.

W centrum rozwoju działającego drugi rok w dziedzinie klasach według programów indywidualnych uczy się 54 dzieci w wieku od 3 do 16 lat. Niektóre po przygotowaniu w centrum "Viltis", uczą się w szkołach specjalnych ze zdrowymi dziećmi.

Dzieci niepełnosprawne wręczyły Danucie Wałęsowej własnoręcznie wykonanego drewnianego ptaka, z koncertem dla gości wystąpił zespół dzieci z zaburzeniami intelektu "Pilaukusitis".

Małżonka prezydenta RP podarowała centrum rozwoju dzieci inwalidów magnetowid.

Kalejdoskop aktualności

1 mln. 400 tys. litów na budowę szkoły Jana Pawła II

Premier Litwy Adolfas Šleževičius podpisał w tych dniach rozporządzenie o przydzieleniu na budowę polskiej szkoły w Wilnie 1 mln. 400 tys. litów. Suma ta bez wątpienia przyczyni się do szybszego zakończenia robót i urzędzenia szkoły.

Na granicy Litwy i Łotwy...

Sytuację unormowano, chociaż gdzieś niedługo utrzymują się skupiska samochodów. Przy przejściu samochodów ciężarowych o długości około 1 km. Samochody osobowe również czekają w kolejce, ale jest ona krótsza. Jak już komunikowano, kierowcy niezadowoleni z pracy strażników granicznych Łotwy w nocy ujętej soboty zablokowali przejście. Dla załagodzenia konfliktu przybył szef sztabu służby ochrony granicy państwowej Litwy pułkownik P. Dragunaitis i ambasador Łotwy na Litwie A. Sarkanis.

Pieniądzy nie ma, śpiewać jednak będziemy

6 lipca w Wilnie rozpocznie się Światowe Święto Pieśni Litwinów. Wicemistrzostwo V. Kamaitis powiedział, że należało już rozpocząć przygotowania do święta, jednakże ciągle jeszcze nie ma na to środków. Jedynie na zorganizowanie święta w Wilnie trzeba będzie około 1,5 mln litów. Z budżetu stołecznego wyasygnowano już 106 tys. litów, jednakże stanowi to kroplę w morzu.

Znowu śmiertelne strzały

Wewsi Bujwidziskiej w rejonie wileńskim na ul. Kliniką nad stawem znaleziono około 20-letniego G. Jewstajewa z raną postrzałową brzucha. Wyjaśniono, że strzał oddano z broni myśliwskiej. Jak twierdzi policja, już zatrzymano podejrzanego. Jest to mieszkaniec tej samej wsi, właściciel domu, w pobliżu którego zamieszono zastrzelonego G. Jewstajewa.

Niedaleko jechał

Około godziny piątej rano policjanci spostrzegli, że za kierownicą wołga mijającej śródmieściem siedzi pijany człowiek. Próbowano go zatrzymać. Jednakże naruszyli tylko dodad gazu. Funkcjonariusze strzelili opano samochodu zbiega. Okazało się wtedy, że zatrzymana wołga należy do samorządu miasta, a kierowca Henrika Kasnikauskas rzeczywiście był na dobrej bańce.

Ambasada USA demaskuje oszustów

Ambasada USA opublikowała ostrzeżenie przed nieuczciwą osobą, zamierzającą nielegalnie sprzedawać wizy USA i oferty pracy. Ostatnio w gazetach Litwy ukazały się ogłoszenia, podpisane rzekomo przez Harreis Group Company z Seattle (s. Waszyngton), oferujące pomoc inżynierom, pragnącym znaleźć zatrudnienie w USA. Wiele osób, gdy poproszono je o przekazanie 135 dolarów USA na konto pewnego banku w USA, pragnąc przekonać się o legalności tych ofert, zwróciło się do ambasady USA. Ta sama osoba podobnie proponuje nabywanie również wiz USA. Jednakże ambasada USA uprzedziła, że oferty w sprawie tych wiz i pracy są oszustwem. Zwróciła się ona do policji litewskiej w celu powstrzymania tej nielegalnej działalności. Osobie, która posiada podrobioną lub sfakszowaną wizę czy takiż paszport wiza może być nigdy nie wydana. Wiza może też być nie wydana nigdy osobom, które pomogły komuś w uzyskaniu sfakszowanej wizy lub próbowały nielegalnie wjechać do Stanów Zjednoczonych Ameryki. Jednakże najczęściej bywa tak, że zostają zatrzymane osoby posługujące się sfakszowaną wizą, nie zaś te, które je podrabiają.

Komu oddać kanał Ostankino?

W konkursie uczestniczyły redakcje telewizji „Vilnius”, „Baltija” i „Litpolinier”. Przewodniczący komisji, wiceminister łączności i informatyki A. Basevičius poinformował, że kanał ten na podstawie jednomyślnej decyzji komisji postanowiono oddać telewizji „Litpolinier”, która zgromadziła znaczny potencjał produkcyjny i intelektualny, ale nie ma gdzie nadawać swych programów. A co z tego wynika nie dla nas, widzów, zobaczmy?

Pikieta emerytów

Wczoraj w godzinach popołudniowych, gdy prezydenci Polski i Litwy skończyli owe historyczne przemówienia w Sejmie, zgromadzeni na schodach Biblioteki Narodowej im. M. Mażydyasa wiecujący trzymali plakaty, wzywający prezydenta Litwy, aby przedtem odebrać Ziemię Śwulska, a dopiero później podpisać traktat z Polską. Napis na innym plakacie głosił: „Jeżeli nie podniesie emerytur nie będziemy płacić za mieszkania”. Blisko 250 osób słuchało przemówienia przedstawicieli Komitetu Obrony Społecznej i Obrony Praw Emerytów i Inwalidów E. Kazaninai i gorącymi okłaskami poparto odczytaną przezeń rezolucję protestu przed prezydenta, kierownictwa Sejmu i rządu. Zawarto w niej prośbę o kompensowanie wypłaconych wkładów, indoksendowanie emerytur, aby odpowiadały one poziomowi oraz, obniżenie o 50 proc. opłat za mieszkania i usługi komunalne dla emerytów i inwalidów, zezwolenie im na bezpłatną jazdę transportem miejskim, zlikwidowanie wszystkich państwowych organizacji filantropijnych, odsunięcie kierownictwa „Sody” od dystrybucji leków po cenach ulgowych. Staruszkiwo dość szybko się rozszli.

Wiosenna wysprzedaż książek „Vagi”

W księgarniach wydawnictwa „Vaga” odbywa się wiosenna wysprzedaż książek. Nie drożej niż za litera można nabyć dużo interesujących edycji. Zaś album „Litewska sztuka ludowa” kosztuje tylko 30 litów. Także książki sprzedaje się w następujących księgarniach: „Vaga” (Gedimino pr. 50), „Naujininkai” (Darbininku 16), „Lazdynai” (Architektu 17) i w księgarni „Jarmo prekyba” (Jaktło 9) w Wilnie, w kawiarni księgarskiej „Urmo prekyba” (Ukazalio 6), oraz w księgarni koszedorskiej (Gedimino 35).

Jadwiga PODMOSTKO

Na podstawie doniesień agencji informacyjnych, radia, prasy i InL własnych przygotowała Jadwiga PODMOSTKO

Wokół retransmisji TYP

Zamiast umowy rozprawy sądowe

26 kwietnia odbyła się kolejna batalia o 38 kanał LTV, na którym oglądamy Bałtycką TV i TV Polonia. Sprawa oparla się o Sąd Najwyższy Republiki Litewskiej.

Pisaliśmy już, że II sąd dzielnicowy miasta Wilna zawiesił uchwałę zarządu Litewskiego Radia i Telewizji z dnia 12 kwietnia. Uchwała ta głosiła, że przez trzy dni w tygodniu na 38 kanale będziemy oglądali TV Polonia, zaś przez cztery pozostałe Bałtycką TV. Decyzję tę Bałtycka TV zaskarżyła w sądzie do magając się dla siebie najlepszego czasu antenowego i to codziennie. Sąd, jak wiemy, do rozpatrzenia sprawy, zabronił Wileńskiemu Centrum Nadawczemu przerywania transmisji Bałtyckiej TV na 38 kanale w wtorki, czwartki i soboty. Zarząd Litewskiego Radia i

Telewizji zareagował na to składając w sądzie odwołanie, w związku z tym sprawa została przekazana do rozpatrzenia Sądowi Najwyższemu RL. I oto we wtorek — 26 kwietnia Sąd Najwyższy uchylił decyzję sądu rejonowego. Inaczej mówiąc — podział czasu antenowego między TV Polonia i Bałtycką TV, jakiego dokonał zarząd RTL, pozostaje na razie w mocy prawnej. Wydawałoby się, że w tej sytuacji nie pozostaje nic innego, jak podpisanie umowy między TV Polonia i Wileńskim Centrum Nadawczym. Pamiętamy wszak, że przeszkodą na drodze do podpisania umowy była jedynie sprawa sądowa, jaką przeciwko zarządowi RTL wytoczyła Bałtycka TV.

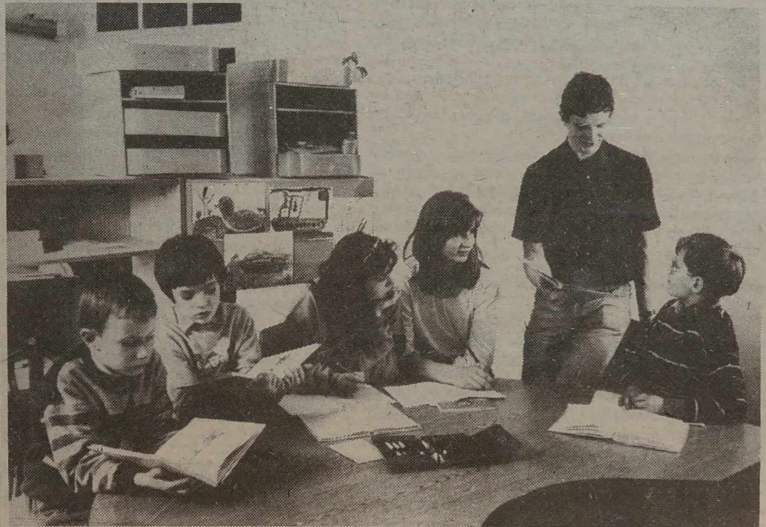
— Czy wobec tego, że Sąd Najwyższy przywrócił moc prawną decyzji za-

rządu RTL, można spokojnie podpisać umowę o retransmisji TV Polonia na Litwie? — zapytaliśmy o to sędziego Baranowską, który rozpatrywał tę sprawę w Sądzie Najwyższym.

— Sąd Najwyższy rozpatrywał tylko jeden z aspektów tej sprawy. A mianowicie, tymczasowe zawieszenie przez sąd dzielnicowy uchwały zarządu RTL dotyczącej podziału czasu antenowego na 38 kanale. Uchyliliśmy tę decyzję sądu dzielnicowego. Zaś sprawa cywilna, którą Bałtycka TV wytoczyła przeciwko zarządowi RTL, wraca do II sądu dzielnicowego i ten rozpatrzy ją w najbliższych tygodniach.

Z powyższego wynika, że za wczesnie jeszcze na podpisywanie jakichkolwiek umów. Wydaje nam się, że bez względu na to, jaka będzie decyzja sądu dzielnicowego, strona przegrana znów się odwoła do Sądu Najwyższego. A czas ucieka, batalia o 38 kanał trwa już prawie 5 miesięcy. Do końca roku 1994 (a tylko w ten rok planowano podpisać umowę z Polską Telewizją) zostało już tylko 7 miesięcy.

Lucyna DOWDO

Nowe wileńskie adresy

Ministerstwo Ochrony Zdrowia RL niedawno zrobiło wspaniały prezent dzieciom cierpiącym na zaburzenia psychiczne. A mianowicie: Centrum Uniwersyteckie, w którym leczy się dzieci do 16 lat, przeniosło się do nowego budynku w małowicznym zakątku Zwierzycyca.

W związku z zmianą lokalu w tej instytucji medycznej powstały warunki leczenia ambulatoryjnego i stacjonarnego, polepszyły się też warunki terapii muzycznej i terapii poprzez zabawę. Powstały nowe klasy szkolne i sale do zabaw. W tym

centrum z każdym dzieckiem osobno pracują psychiatrzy o wysokich kwalifikacjach oraz pedagodzy. Istnieje tu też grupa socjologów, która pomaga dzieciom ułożyć stosunki z rodzicami i szkołą. Otwarto tu również gabinet konsultacyjny, gdzie rodzice zaniepokojeni zmianami w zachowaniu swoich dzieci, mogą otrzymać stosowne porady i konsultacje.

NA ZDJĘCIU: pedagog Žilvis Juozapavičius ze swoimi wychowankami w jednej z nowych klas centrum.

Fot. W. Olszewski

Znowu zaśpiewają górnicy!

Wilinia, mieszkający Czarnego Boru i Rudomia pamiętający jeszcze cicha pięknych kołęd polskich w wykonaniu Męskiego Chóru Górników z Lublina koło Legnicy. Wystąpili u nas na początku 1993 roku. Koncerty górników w czarnych strojach z biało-czerwonymi piropusami — przekształcały się w prawdziwe święta czy to w ciśnień sale Uniwersytetu Polskiego, czy też na scenie Domu Nauczycieli. Rozgrzewali serca widzących w chłodnych wiewiach Domach Kultury. I otóż znowu czekają nas wzniosłe chwile. 29 kwietnia br. Męski Chór Górników z Lublina znowu zawita!

W PIERWSZYM DNIU pobytu wystąpi w Wojdatach, na scenie Wyższej Szkoły Rolniczej. 30 KWIEŃCIA górnicy zaśpiewają PODCZAS MSZY ŚWIĘTEJ W KOŚCIELE W SZUMSKU O GODZINIE 17.30. I MAJA WRÓCĄ DO WOJDAT, by wziąć udział w niedzielnym nabożeństwie w kościele pod wezwaniem Nawrócenie Świętego Pawła O GODZINIE 11 W TYM DNIU udadzą się również DO TABORYSZEK, gdzie wystąpią O GODZINIE 13. 2 MAJA O 10.00 zaśpiewają W KATEDRZE WILEŃSKIEJ W KAPLICY ŚWIĘTEGO KAZIMIERZA. Upa-

mięnią również kolejne obchody rocznicy Konstytucji 3 Maja. WE WTÓREK — 3 MAJA — w Wilnie spotkanie górników PODCZAS MSZY ŚW. W OSTREJ BRAMIE O GODZINIE 10.00. Po czym artyści złożą kwiaty na Rossie. 3 MAJA ODBEDZIE SIĘ KONCERT MĘSKIEGO CHÓRU GÓRNİKÓW RÓWNIEŻ W RUDOMINIE. O tym wszystkim poinformowano nas telefonicznie z Polski kierownik zespołu pan Ryszard Chałmanowicz, zapraszając mieszkańców Wileńszczyzny na wszystkie koncerty choru.

Wypada tylko oczekiwać przyjazdu gości ze Śląska.

Allina LASSOTA

Dzisiaj w bankach litewskich

Wczoraj w Narodowym Banku Polskim

KURS WALUT

	dolar amerykański		marka niemiecka		rubel rosyjski (za 100)	
	skup	sprzedaż	skup	sprzedaż	skup	sprzedaż
"Litimpex"	3,98	4,03	2,35	2,40	0,20	0,22
"Vilniaus bankas" (1%)	4,00	4,00	2,33	2,39	0,15	0,25
"Lietuvos verslas"	3,97	4,02	2,36	2,41	0,20	0,40
"Aurbankas"	3,97	4,02	2,35	2,39	0,19	0,23
"Hermis"	3,98	4,01	2,36	2,39	0,20	0,22
"Lietuvos akcinis inovacinis bankas"	3,96	4,02	2,36	2,41	—	—

	skup		sprzedaż	
	skup	sprzedaż	skup	sprzedaż
Frank francuski	3 808	3 964		
Marka niemiecka	13 067	13 601		
Dolar amerykański	22 004	22 902		
Funt brytyjski	32 804	34 142		
Frank szwajcarski	15 301	15 925		

T R A K T A T

między Republiką Litewską a Rzeczpospolitą Polską o przyjaznych stosunkach i dobrosąsiedzkiej współpracy

Republika Litewska i Rzeczpospolita Polska nazywane dalej Układającymi się Stronami:

— kierując się celami i zasadami Karty Narodów Zjednoczonych, Aktu Końcowego Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Paryskiej Karty Nowej Europy oraz dokumentów wielostronnej współpracy ogólnoeuropejskiej,

— dążąc do wnieścia swego wkładu do procesu integracji Europy i świadome wspólny ich interesów oraz swojej odpowiedzialności za pokój, bezpieczeństwo, porozumienie i współpracę w demokratycznej, wolnej i szanującej prawa człowieka Europie,

— doceniając znaczenie stosunków litewsko-polskich dla całokształtu współpracy w Europie Środkowej, regionie bałtyckim i na całym kontynencie europejskim oraz deklarując wolę współdziałania na płaszczyźnie dwustronnej, jak i w ramach organizacji i instytucji międzynarodowych, jak również w celu rozwoju wszechstronnej współpracy w regionie bałtyckim, — pomnie złożoności historii naszych narodów oraz wielowiekowej bliskości Litwinów i Polaków, biorąc pod uwagę możliwość odmiennego rozumienia wspólnej historii przez oba narody,

— podkreślając, że świadomość dobrych i złych kart z historii naszych państw ma służyć utwórnieniu wzajemnego zrozumienia pomiędzy narodami litewskim i polskim w jednoczącej się demokratycznej Europie,

— wyrażając żal z powodu konfliktów między obydwoma państwami po zakończeniu I wojny światowej, kiedy po długotrwałej niewoli Litwini i Polacy przystępowali do budowy nowego, niepodległego życia oraz potępiając używanie przemocy, które się zdarzało w stosunkach wzajemnych obu narodów,

— ubolewając z powodu tragedii i ogromu strat, jakie dotknęły nasze narody za sprawą systemów totalitarnych w XX wieku,

— uroczyście potwierdzając wzajemnie integralność dziś i w przyszłości swoich aktualnych terytoriów ze stolicami w Wilnie i Warszawie, niezależnie od procesu kształtowania się ich granicy w przeszłości,

— uwzględniając fakt, że mieszkający od wieków na terytorium obydwu państw Litwini i Polacy wnosiли i wnoszą dużą wartość do kultury obu narodów i państw, jak również mają istotny wkład w rozwój kultury europejskiej,

— pojmując, że odzyskanie niepodległości przez oba państwa i narody nakłada na nas obowiązek śmiałego myślenia o przyszłości,

— dążąc do wszechstronnego rozwoju wzajemnych stosunków i przyjaznej współpracy w oparciu o zasadę dobrosąsiedztwa, uzgodniły co następuje:

ARTYKUŁ 1

Układające się Strony kształtują swoje stosunki w duchu wzajemnego szacunku, zaufania, równoprawności i dobrosąsiedztwa, opierając się na prymacie prawa międzynarodowego, a szczególnie na zasadach poszanowania suwerenności, nienaruszalności granic, zakazu agresji zbrojnej, integralności terytorialnej, nieingerencji w sprawy wewnętrzne oraz przestrzegania praw człowieka i podstawowych swobód.

ARTYKUŁ 2

1. Układające się Strony uznają istniejącą między nimi i wytyczoną w terenie granicę za nienaruszalną oraz zobowiązują się wzajemnie do bezwzględnego poszanowania ich suwerenności i integralności terytorialnej.

2. Strony potwierdzają, że nie mają wobec siebie żadnych roszczeń terytorialnych i roszczeń takich nie będą miały również w przyszłości.

ARTYKUŁ 3

1. Zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych oraz odpowiednimi dokumentami Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie Układające się Strony zobowiązują się rozwiązywać swoje spory wyłącznie środkami pokojowymi i potwierdzają, że powstrzymają się od użycia siły lub groźby jej użycia w stosunkach wzajemnych.

2. Żadna ze Stron nie dopuści, aby z jej terytorium państwo trzecie lub państwa trzecie dokonały aktu agresji przeciw drugiej Stronie.

3. Każda ze Stron gwarantuje, że działalność jej sił zbrojnych w jej terytorium będzie zgodna z Kartą Narodów Zjednoczonych, Aktem Końcowym Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Paryską Kartą Nowej Europy i innymi dokumentami Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

ARTYKUŁ 4

1. Stosownie do postanowień odpowiednich dokumentów Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie Układające się Strony będą współdziałać w celu utrzymania i umocnienia bezpieczeństwa na kontynencie europejskim.

2. Strony będą wprowadzać w życie uzgodnione ogólnoeuropejskie środki umacniania zaufania i bezpieczeństwa. W razie potrzeby Strony uzgodnią dodatkowe środki tego rodzaju.

3. Strony szczególnie uwagą poświęcą sprawom umocnienia bezpieczeństwa oraz środowisk w regionie Bałtyku.

ARTYKUŁ 5

1. Układające się Strony będą aktywnie wspierać proces rozbrojenia jądrowego, chemicznego i biologicznego. Strony uważają, że redukcja zbrojeń do poziomu niezbędnej wystarczalności do obrony oraz wykonanie Traktatu o Konwen-

cyjnych Siłach Zbrojnych w Europie będą prowadziły do utwórnienia stabilności i bezpieczeństwa w Europie.

2. Zgodnie z Układem o Nierozprzestrzenianiu Broni Jądrowej, Strony będą współdziałać na rzecz zapobiegania rozprzestrzenianiu tej broni w świecie, w szczególności w Europie Środkowej i Wschodniej.

3. Strony podejmą środki w celu zagwarantowania kontroli eksportu towarów i technologii, które służą celom pokojowym, lecz mogą być wykorzystywane do produkcji broni, o których mowa w ustępie 1 i 2.

4. Strony będą układać swoje stosunki w dziedzinie wojskowości na podstawie odrębnych porozumień.

ARTYKUŁ 6

1. W przypadku powstania sporu lub sytuacji, które zdaniem jednej z Układających się Stron mogą zagrażać lub zagrażają utrzymaniu pokoju lub bezpieczeństwa w świecie albo naruszają pokój międzynarodowy lub bezpieczeństwo, w szczególności gdy taki spór lub sytuacja dotyczy obu Stron, Strony niezwłocznie przeprowadzą stosowne konsultacje w celu poszukiwania możliwych środków uregulowania sporu lub powstałej sytuacji, zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych.

2. W razie gdyby państwo trzecie lub państwa trzecie dokonały zbrojnej napaści na jedną ze Stron, druga Strona zobowiązuje się nie udzielać jakiegokolwiek pomocy i poparcia takiemu państwu lub państwom przez cały czas trwania konfliktu zbrojnego oraz będzie działać na rzecz uregulowania tego konfliktu, zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych i dokumentami Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

ARTYKUŁ 7

W ramach Rady Państw Morza Bałtyckiego i innych organizacji i instytucji regionu bałtyckiego Układające się Strony będą tworzyć sprzyjające warunki dla rozwoju współpracy i dobrego sąsiedztwa w tej części Europy.

ARTYKUŁ 8

1. Układające się Strony będą rozwijać regularne kontakty między organami państwowymi. Będą w szczególności tworzyć sprzyjające warunki dla rozwoju współpracy międzyparlamentarnej.

2. Spotkania szefów państw i rządów będą odbywać się z reguły corocznie, a także w każdym przypadku kiedy Strony uznają to za celowe.

3. Ministrowie spraw zagranicznych będą odbywać regularne konsultacje w sprawach będących przedmiotem zainteresowania obu Stron.

4. W razie potrzeby Strony w oparciu o obustronne porozumienie mogą powołać dwustronne komisje w celu rozwiązania wzajemnie interesujących kwestii.

ARTYKUŁ 9

1. Układające się Strony będą sprzyjać rozwojowi wzajemnie korzystnej współpracy gospodarczej, w tym handlowej, opartej na zasadach rynkowych i zapewnią dogodnie warunki dla takiej współpracy z uwzględnieniem ochrony inwestycji, technologii, praw patentowych i autorskich oraz wprowadzą odpowiednie uregulowania prawne w zakresie przepływu kapitałów, siły roboczej, towarów i usług.

2. Strony będą ułatwiać rozwój współpracy przedsiębiorstw państwowych i prywatnych oraz innych podmiotów gospodarczych. W szczególności będą popierać rozwój kooperacji inwestycyjnej i kapitałowej przedsiębiorstw litewskich i polskich, wykorzystując w pełni wszystkie dostępne środki promocji. Szczególna uwaga będzie skierowana na współpracę małych i średnich przedsiębiorstw.

3. Strony będą dokonywać wymiany doświadczeń oraz udzielać sobie pomocy szkoleniowej i innej w procesie budowania i doskonalenia gospodarki rynkowej.

4. Strony będą rozwijać i ułatwiać współpracę naukową i techniczną między obydwoma państwami w celach pokojowych na zasadach równoprawności i wzajemnych korzyści, uwzględniając możliwości nowoczesnej nauki i techniki.

ARTYKUŁ 10

1. Układające się Strony przywiązują duże znaczenie do wzajemnie korzystnej współpracy między gminami, miastami i innymi jednostkami administracyjno-terytorialnymi oraz regionami, w szczególności na obszarach przygranicznych. Strony będą ułatwiać i popierać tę współpracę we wszystkich dziedzinach zarówno w stosunkach dwustronnych, jak i poprzez udział w Radzie Państw Morza Bałtyckiego i Związku Miast Bałtyckich.

2. We współpracy, o której mowa w ustępie 1, Strony kierują się w szczególności odpowiednimi konwencjami Rady Europy. Strony będą dążyć do włączenia tej współpracy do działalności odpowiednich instytucji europejskich.

3. Strony powołają wspólną dwustronną Komisję do spraw Współpracy Transgranicznej. W tym celu zostanie zawarta odpowiednia umowa.

4. Strony zwiększą liczbę przebiegających granicznych, zmniejszą ją przebiegających istniejących i drogi dojazdowe do nich oraz dołożą starań dla usprawnienia i przyspieszenia na zasadzie wzajemnego odprawy celnych, granicznych oraz dalszego rozwoju współpracy właściwych organów administracji.

5. Strony są zgodne co do tego, że w warunkach postępującej integracji państw Europy, istnieje konieczność uzgadniania polityki poszczególnych państw w dziedzinie gospodarki przestrzennej, w szczególności między państwami bezpośrednio sąsiadującymi.

ARTYKUŁ 11

1. Układające się Strony będą współpracować w celu dotarcia nalenia i łączności w krajowych i transgranicznych połączeniach transportowych związanej z nimi infrastruktury we wszystkich dziedzinach transportu, łącznie z transportem rurowym i liniami energetycznymi.

2. Strony będą podejmować kroki na rzecz modernizacji i doskonalenia połączeń telekomunikacyjnych, w szczególności połączeń telefonicznych, telewizyjnych i elektronicznego przekazywania danych.

3. Strony będą sprzyjać współpracy w dziedzinie transportu i łączności tak w Europie, jak i w innych częściach świata. Ich właściwe organy będą zawierać odrębne umowy w tym zakresie odpowiadające standardom i normom międzynarodowym.

ARTYKUŁ 12

1. Układające się Strony będą współdziałać w dziedzinie ochrony środowiska i racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych celem zapewnienia wzajemnego i trwałego bezpieczeństwa ekologicznego. Będą rozwijać, wspierać i stwarzać warunki dla poprawy i utwórnienia dobrej jakości środowiska, w tym w szczególności wód, powietrza, gleby, lasów oraz ochrony fauny i flory, zwłaszcza na obszarach przygranicznych. Strony będą stosować środki zapobiegawcze w celu uniknięcia zanieczyszczenia transgranicznych, zwłaszcza chemicznych i promieniotwórczych, i będą dążyć do skutecznego ograniczenia i likwidacji tych zanieczyszczeń. Będą one także współpracować przy stosowaniu i rozwoju ekologicznie czystych technologii.

2. Strony będą wzajemnie ostrzegać się o mogących nastąpić zanieczyszczeniach środowiska drugiej Strony oraz współdziałać i udzielać sobie wzajemnej pomocy w celu zapobiegania i zwalczania zagrożeń ekologicznych na obszarach przygranicznych.

3. Strony będą uczestniczyć w tworzeniu skoordynowanej współpracy i strategii ochrony środowiska w regionie, w Europie i na świecie.

4. Właściwe organy obu Stron zawrą szczegółowe umowy dotyczące bezpieczeństwa i współpracy ekologicznej zgodnie ze standardami międzynarodowymi.

ARTYKUŁ 13

1. Układające się Strony zobowiązują się do poszanowania międzynarodowych zasad i standardów dotyczących ochrony praw mniejszości narodowych, w szczególności zawartych w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, w Międzynarodowych Paktach Praw Człowieka, w odpowiednich dokumentach Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, a także w Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności wraz z Protokołami Dodatkowymi przyjętymi przez obie Strony.

2. Osoby należące do mniejszości litewskiej w Rzeczypospolitej Polskiej, czyli osoby posiadające polskie obywatelstwo, które są litewskiego pochodzenia albo przynajmniej są do narodowości, kultury lub tradycji litewskiej, oraz uznają język litewski za swój język ojczysty, a także osoby należące do mniejszości polskiej w Republice Litewskiej, czyli osoby posiadające obywatelstwo litewskie, które są polskiego pochodzenia albo przynajmniej są do narodowości, kultury lub tradycji polskiej oraz uznają język polski za swój język ojczysty, mają prawo indywidualnie lub wspólnie z innymi członkami swej grupy, do swobodnego wyrażania, zachowania i rozwijania swej tożsamości narodowej, kulturowej, językowej i religijnej bez jakiegokolwiek dyskryminacji i przy zachowaniu pełnej równości wobec prawa.

3. Strony potwierdzają, że przynależność do mniejszości narodowej jest sprawą indywidualnego wyboru dokonywanego przez osobę i że nie mogą z tego wynikać dla niej żadne negatywne następstwa.

Nikt nie może być zmuszony do udowodnienia swej narodowości ani do jej wyrażenia się.

ARTYKUŁ 14

Układające się Strony oświadczają, że osoby wymienione w Artykule 13 ustęp 2 mają w szczególności prawo do:

— swobodnego posługiwania się językiem mniejszości narodowej w życiu prywatnym i publicznie,

— dostępu do informacji w tym języku, rozpowszechniania i wymiany oraz posiadania własnych środków masowego przekazu,

— uczenia się języka swojej mniejszości narodowej i poszerzania nauki w tym języku,

— zgodnego z prawem krajowym zakładania i utrzymywania własnych instytucji, organizacji lub stowarzyszeń, w tym szkół wszystkich szczebli, które mogą ubiegać się o dofinansowanie wkłady finansowe i inne, z kraju i zagranicy, jak również z pomocy publicznej oraz uczestniczenia w międzynarodowych organizacjach pozarządowych,

— wyznawania i praktykowania swojej religii, w tym nabywania, posiadania i wykorzystywania materiałów religijnych oraz prowadzenia oświatowej działalności religijnej w języku mniejszości narodowej,

— ustanowienia i utrzymywania nie zakłócających kontaktów między sobą w obrębie swego kraju, jak również kontaktów z innymi wspólnotami etnicznymi, w tym z tymi, które mieszczą się w obszarze ich wspólnej przynależności narodowej.

(Dokończenie na str. 5)

TRAKTAT

(Dokończenie ze str. 4)

— używania swych imion i nazwisk w brzmieniu języka mniejszości narodowej. Szczegółowe regulacje dotyczące pisowni imion i nazwisk zostaną określone w odrębnej umowie.

— uczestniczenia w życiu publicznym bezpośrednio lub za pośrednictwem swobodnie wybranych przedstawicieli na szczeblu władz państwowych i lokalnych oraz dopuszczenia do służby publicznej na równi z innymi obywatelami.

ARTYKUŁ 15

Układające się Strony będą na swych terytoriach chroniły tożsamość narodową, kulturową, językową i religijną osób wymienionych w Artykule 13 ustęp 2 oraz tworzyły warunki jej rozwijania.

Strony, w szczególności:

— rozważą dopuszczenie używania języków mniejszości narodowych przed swymi urzędami, szczególnie zaś w tych jednostkach administracyjno-terytorialnych, w których dużą część ludności stanowi mniejszość narodowa.

— zapewnią mniejszościom narodowym dostęp do publicznych środków masowego przekazu.

— zapewnią odpowiednie możliwości nauczania języka mniejszości narodowej i pobierania nauki w tym języku w przedszkolach, szkołach podstawowych i średnich.

— będą podejmować niezbędne środki dotyczące tożsamości mniejszości narodowej po należytym konsultacji, łącznie z kontaktami z organizacjami lub stowarzyszeniami grup wymienionych w Artykule 13 ustęp 2.

— będą uwzględniać historię i kulturę grup wymienionych w Artykule 13 ustęp 2 w związku z nauczaniem historii i kultury w placówkach oświatowych,

— powstrzymają się od jakichkolwiek działań mogących doprowadzić do asymilacji członków mniejszości narodowej wbrew ich woli oraz zgodnie ze standardami międzynarodowymi powstrzymają się od działań, które prowadziłyby do zmian narodowościowych na obszarach zamieszanych przez mniejszości narodowe.

ARTYKUŁ 16

1. Żadne z postanowień przewidzianych w Artykule 14 nie może być interpretowane jako dające prawo do prowadzenia jakiegokolwiek działalności lub dokonania jakiegokolwiek działań sprzecznych z Kartą Narodów Zjednoczonych, zasadami prawa międzynarodowego, szczególnie z zasadą poszanowania integralności terytorialnej państwa oraz dokumentami Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

2. Każda osoba należąca do mniejszości narodowej litewskiej w Rzeczypospolitej Polskiej, oraz polskiej w Republice Litewskiej powinna być jak każdy obywatel tej państwa wobec państwa swego zamieszkania, kierując się obowiązkami wynikającymi z ustawodawstwa tego państwa.

ARTYKUŁ 17

Układające się Strony gwarantują osobom stałe zamieszkiującym na ich terytorium a posiadającym obywatelstwo drugiej Strony wszystkie prawa człowieka, które są przyznawane takim osobom zgodnie z powszechnie uznawanymi zasadami i szczegółowymi normami prawa międzynarodowego oraz prawami państwa, w którym osoby te stałe mieszkają.

ARTYKUŁ 18

1. Układające się Strony otoczą szczególną opieką znajdujących się na ich terytoriach miejsca i dobra kultury świadczące o wydarzeniach historycznych oraz o osiągnięciach i tradycjach kulturalnych i naukowych drugiej Strony oraz będą działać na rzecz ich obiegu kulturalnego oraz zapewnią należytą ochronę prawną, materialną i inną a także zapewnią do nich swobodny i nieskrępowany dostęp, względnie zadają o taki dostęp w przypadkach, gdy jego zapewnienie nie należy do kompetencji państwa.

2. Strony dołożą starań w celu odszukania, zidentyfikowania i zwrotu dóbr kultury, które zostały wywiezione z terytorium drugiej Strony z naruszeniem norm międzynarodowych.

3. Strony powołają Pełnomocników rządów Stron w celu realizacji zadań określonych w punktach 1 i 2.

ARTYKUŁ 19

1. Układające się Strony będą działać na rzecz rozwoju współpracy pomiędzy różnymi rodzajami szkół i szkół wyższych oraz między instytucjami naukowymi, między innymi poprzez wymianę uczniów, studentów i stypendystów.

2. Strony będą uznawać okresy studiów i dyplomy szkół i szkół wyższych różnego szczebla oraz tytuły naukowe.

ARTYKUŁ 20

1. Układające się Strony potwierdzają swą gotowość do umożliwienia wszystkim zainteresowanym osobom pełnego dostępu do języka i kultury drugiej Strony i będą wspierać odpowiednie państwowe oraz prywatne inicjatywy i instytucje.

2. Strony będą popierać upowszechnianie literatury

drugiej Strony zarówno w języku oryginału jak i w przekładzie.

3. Strony opowiadają się za rozszerzeniem możliwości nauki języka drugiej Strony w szkołach, szkołach wyższych i innych placówkach oświatowych. Dołożą one ponadto starań na rzecz rozszerzenia możliwości studiów lituanistycznych i polonistycznych w szkołach wyższych drugiej Strony.

4. Strony będą współpracować w delegowaniu pracowników dydaktycznych i naukowych, w ich kształceniu i doskonaleniu zawodowym oraz we wzajemnym udostępnianiu pomocy naukowych.

5. Strony będą wspierały działalność wspólnych komisji do spraw podręczników szkolnych.

ARTYKUŁ 21

1. Każda z Układających się Stron będzie dążyć do ułatwiania rozpowszechniania prasy, książek i przekazów audio-wizualnych drugiej Strony. Strony będą rozwijały współpracę w dziedzinie radiofonii, telewizji oraz między agencjami prasowymi, przyczyniając się w ten sposób do obiektywnego i wyczerpującego informowania o życiu społeczeństwa obu Stron. Szczegółowe warunki współpracy określa odrębne umowy.

2. Dla promowania narodowego dorobku i osiągnięć w dziedzinie kultury, nauki i oświaty, a także dla wspomagania współpracy w tych dziedzinach Strony powołają ośrodki kultury i informacji, odpowiednio litewski w Polsce i polski na Litwie.

3. Strony będą udzielać poparcia rozwojowi kontaktów między obywatelami obu Stron, współpracy między organizacjami społecznymi, partiami politycznymi, związkami zawodowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi, organizacjami sportowymi, fundacjami oraz innymi organizacjami i zrzeszeniami społecznymi.

4. Ze względu na szczególną rolę młodego pokolenia w kształtowaniu wzajemnych stosunków w porozumieniu narodów obu państw, rządy Republiki Litewskiej i Rzeczypospolitej Polskiej zawrą umowę o współpracy i wzajemnej wymianie młodzieży.

ARTYKUŁ 22

1. Układające się Strony będą popierać wszechstronną współpracę w dziedzinie ochrony zdrowia i higieny sanitarnej, w szczególności w zakresie zapobiegania i zwalczania chorób cywilizacyjnych i zakaźnych.

2. Strony dążyć będą do ścisłego współdziałania w dziedzinie stosunków pracy, ubezpieczeń i opieki społecznej.

ARTYKUŁ 23

1. Każda z Układających się Stron zobowiązuje się do zachowania i objęcia ochroną prawną oraz utrzymaniem zgodnego z prawem międzynarodowym i zwyczajami narodowymi i religijnymi, wojskowymi i cywilnymi cmentarzy, grobów, miejsc pochówku wraz z pomnikami oraz innych miejsc i obiektów pamięci znajdujących się obecnie lub w przyszłości odkrytych na jej terytorium, stanowiących przedmiot czci i pamięci obywateli drugiej Strony.

2. Obywatele obu Stron będą mieć zapewniony dostęp oraz możliwość opieki nad grobami, cmentarzami i miejscami pochówku i pamięci rodaków, które znajdują się na terytorium drugiej Strony.

3. Strony będą współdziałać w ustalaniu i rejestracji miejsc pochówku obywateli drugiej Strony na swoim terytorium.

ARTYKUŁ 24

1. Układające się Strony będą na podstawie odrębnych umów tworzyć warunki dla obrotu prawnego w sprawach cywilnych, rodzinnych, karnych i administracyjnych.

2. Strony współpracować będą w zwalczaniu zorganizowanej przestępczości, terroryzmu, przestępczości gospodarczej, nielegalnego handlu narkotykami i bronią oraz nielegalnego handlu dziełami sztuki, naruszeń bezpieczeństwa cywilnej żeglugi powietrznej i morskiej, wytworzenia i wprowadzania do obiegu fałszywych środków płatniczych, a także nielegalnej migracji.

ARTYKUŁ 25

Traktat niniejszy nie narusza praw i obowiązków określonych w umowach dwustronnych i wielostronnych, które każda z Układających się Stron zawarła z innymi państwami.

ARTYKUŁ 26

Niniejszy Traktat będzie zarejestrowany w Sekretariacie Organizacji Narodów Zjednoczonych zgodnie z Artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych.

ARTYKUŁ 27

1. Niniejszy Traktat podlega ratyfikacji i wejdzie w życie w dniu wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

2. Niniejszy Traktat zostaje zawarty na okres 15 lat. Jego ważność ulega następnie automatycznemu przedłużeniu na okres pięcioletni, o ile żadna ze Stron nie wypowie w drodze notyfikacji najpóźniej w rok przed upływem danego okresu obowiązywania.

Traktat zawarty w Wilnie 26 kwietnia 1994 r. i sporządzono w dwóch egzemplarzach, każdy w języku litewskim i polskim, przy czym oba teksty są jednakowo ważne.

W imieniu
Republiki Litewskiej
Algirdas BRAZAUSKAS

W imieniu
Rzeczypospolitej Polskiej
Lech WAŁĘSA

Troski dnia powszedniego

We wtorek pytanie – we czwartek odpowiedź

Jak podzielić dom?

Moja mama jest właścicielką domu składającego się z pięciu: oraz znajdujących się obok gospodarczych zabudowań. Mama ma troje dzieci. Nikogo z nich nie chciałaby skrzywdzić. Interesuje ją, czy może w testamencie zapisać swoim dzieciom: pierwsze piętro — jednemu, drugie — drugiemu, natomiast trzeciemu — zabudowania pomocnicze.

Niemieczyn

Halina B.

Jako właścicielka domu może się nim rozporządzić według własnej woli i swego uznania. Testamentem może być kilka, jednak moc prawną posiada ten, który został sporządzony najpóźniej, wyrażający ostatnią wolę testatorki. W powyższym jednak przypadku budzi zastrzeżenie planowany podział między dziećmi: jednym — pomieszczenia mieszkalne, a innym — zabudowania gospodarskie. Trudno jest doradzać nie widząc domu i zabudowań, które mają być podzielone. Być może, warto zgromadzić się całą rodziną i omówić te sprawy, pamiętając jednak, że decydujący w tym wypadku jest wola matki jako właścicielki domu. Przypomnę, że testament ma być sporządzony i zatwierdzony przez notariusza w domu lub biurze notarialnym, a testatorka ma być poczytana i zrozumieć treść spisywanego dokumentu.

Jeszcze o czechach inwestycyjnych

Korzystamy z rodziną z trzech ha ziemi, którą gmina dała nam w dzierżawę. Chciałabym wiedzieć, czy z czasem będziemy mogli wykupić tę ziemię za swoje ceki inwestycyjne.

Rej. wileński

Zofia T.

Jak już pisaliśmy 21 kwietnia br. rząd na razie nie podjął żadnych ostatecznych decyzji co do terminu ważności czeków. Rzeczywiście część swoich czeków ludzie będą mogli wykorzystać na wykupienie ziemi. Zgodnie z uchwałą rządu RL Nr 550 z 21 lipca 1993 r. ziemię można wykupić jak za ceki inwestycyjne, tak też za lity. Do tematu wykupywania ziemi jeszcze wrócimy.

Studentka na urlopie macierzyńskim

Jakiej wielkości zasiłek z tytułu urlopu macierzyńskiego należy się kobiecie, która jest studentką wyższej uczelni? Kto wypłaca ten zasiłek?

Wilno

Sabina R.

Zgodnie z art. 2 Ustawy RL „O państwowych zasiłkach pomocy rodzinie” zasiłek z tytułu ciąży studentce wyższej uczelni, szkoły zawodowej, college'u, a także aspirante, słuchaczce kursów kwalifikacyjnych płaci się w wysokości 0,8 minimum socjalnego (dziś to stanowi — 48 litów x 0,8 równa się 38,40). W sprawie zasiłku należy zwracać się do księgowości swojej uczelni.

Do Polski samochodem

Mam bliską rodzinę w polskim miasteczku Braniewo. Chciałabym pojechać do nich własnym samochodem przez obwód kaliningradzki, bowiem leży ono nie opodal granicy. Nie wiem jednak, jeśli jako obywatel Litwy mam prawo przekraczać rosyjską granicę państwową?

Wilno

Jan W.

Rozumiemy, że chce pan uniknąć oczekiwania w długiej kolejce na przejściu granicznym Łoździele-Ogrodniki. Przez Rosję (obwód kaliningradzki) będzie pan mógł przejechać pod warunkiem, jeśli otrzyma wiza tranzytowa, w sprawie której należy się zwracać do Ambasady Rosji na Litwie.

Mieszkanie w zabytkowym gmachu

Mamy niesprzytuzowane mieszkanie przy ul. Pilies, 4. Jest to gmach, należący do Muzeum Łoździele-Ogrodniki. Przez Rosję (obwód kaliningradzki) będzie pan mógł przejechać pod warunkiem, jeśli otrzyma wiza tranzytowa, w sprawie której należy się zwracać do Ambasady Rosji na Litwie.

Mieszkanie w zabytkowym gmachu

Mamy niesprzytuzowane mieszkanie przy ul. Pilies, 4. Jest to gmach, należący do Muzeum Łoździele-Ogrodniki. Przez Rosję (obwód kaliningradzki) będzie pan mógł przejechać pod warunkiem, jeśli otrzyma wiza tranzytowa, w sprawie której należy się zwracać do Ambasady Rosji na Litwie.

Alina S.

Jeszcze o szacunku do zmarłych

Kto zatroszczy się o groby polskich żołnierzy poległych w 20 roku, w wojnie bolszewickiej, a pochowanych na Cmentarzu Antokolskim. Ludzie chodzą na przelaj i wydeptują ścieżki niszcząc jeszcze istniejące mogiły. Być może, jakaś polska organizacja, z licznymi działającymi na Litwie, zatroszczy się o ustawienie kamienia pamiątkowego?

Wilno

G. Racycka

Temat niezmiernie ważny, bowiem w wojnie bolszewickiej zginęło wielu polskich żołnierzy, których właśnie pochowano na Antokolu. Niedługo nie wynikną kwestia ustawienia pomnika, ale nigdy przed żadną fundacją nie została rozstrzygnięta. Redakcja spodziewa się, że ktoś odezwie się na apel starej wileńczyki.

***

Ważny problem poruszył G. Winogradow — lokator domu nr 103 przy ul. Kalwaryjskiej, informując, że w skwerze w pobliżu tego domu są ciągle spalane śmieci. Wyraził on niepokój co do stanu sanitarnego tej części miasta. Oburza go objętość pracowników starostwa, którzy twierdzą, że ognisko może być palone, ale nie przez cały dzień. Czyż to nie kpina? — zapytuje czytelnik.

Wszystkim rozmówcom dziękujemy za telefony, których na ten raz było bardzo dużo. W przyszły wtorek przy telefonie nr. 42-79-77 będzie z państwem rozmawiała Helena GLADKOWSKA, pracowniczka działu stołecznego i aktualności. Do usłyszenia.

Leonarda JURGIELEWICZ-GUREVIČIENĖ

Z POLSKI

STRAJKUJE 15 KOPALŃ WĘGLA KAMIENNEGO

Państwowa Agencja Węgla Kamiennego poinformowała, iż w środę strajk kontynuowało 15 z 63 istniejących kopalni węgla kamiennego. W proteste bierze udział 8.797 osób na ok. 170 tys. zatrudnionych w tej branży przemysłu.

Odsetek strajkujących wynosi od 12 proc. (KWK "Krupiński") do 78 proc. (KWK "Moszczenica"). W kopalni "Centrum-Szombierki", w której we wtorek strajkowały wszystkie zmiany, w środę w akcji protestacyjnej udział bierze połowa zatrudnionych w niej górników.

Strajk kontynuowany jest także we wszystkich — 4 kopalniach węgla brunatnego oraz 3 zakładach wydobywczych rudy cynku i ołowiu.

POLITYCZNY CHARAKTER STRAJKU

Zdaniem Ministra Przemysłu i Handlu RP Marka Pola, strajk górników ma charakter polityczny. Warunkiem jego zakończenia było anulowanie decyzji o przekształceniu kopalń w holdingi, co się stało, a jednak strajkujący zaostczyli warunki.

Szef resortu przemysłu podkreślił, że anulowanie decyzji numer 30 podjął po rozmowach z premierem Waldemarem Pawlakiem, który podziela jego poglądy, iż przeobrażenia w gospodarce — tak by stała się nowoczesna — są konieczne. Minister ma nadzieję, że do takiego samego wniosku dojdą załogi strajkujących kopalń.

M. Pol powiedział, że przedstawienie w ciągu 48 godzin harmonogramu rozwiązywania postulatów strajkujących nie jest możliwe. Realizowanie przez rząd wszystkich postulatów branżowych oznaczałoby, iż państwem kieruje związek zawodowy, a "jest to sytuacja niemożliwa na świecie".

Wina za pogorszenie nastrojów wśród górników minister obarczył związki zawodowe, które przekazywały załogom kopalń niepełne informacje o warunkach ich przekształcania. Według Pola, warunki te powinny docierać do każdego pracownika indywidualnie.

"SZTANDAR MŁODYCH":

RZĄD NIE POWINIEN USTĘPOWAĆ

Nie ulega wątpliwości, że strajk górniczy "Solidarności" ma charakter polityczny, a scenariusz akcji świadczy o dążeniu czołówki "S" do starcia. Jest to strajk kroczący postulatów, niebezpieczny, bo skierowany przeciwko reformom i grozący ich wstrzymaniem — powiedział "Sztandarowi Młodych" Zbigniew Siemiątkowski (SLD), Janusz Piechocki (PSL) i Jan Lityński (UD).

Zdaniem Siemiątkowskiego rząd nie może pozwolić sobie na ustępstwa wykraczające ponad rachunek ekonomiczny i racjonalność gospodarki. Poseł Piechocki uważa, że rząd musi przejść do ofensywy i szybko doprowadzić do rozmów na szczeblu poszczególnych zakładów, których załogi powinny zdać sobie sprawę, że polska energetyka musi być konkurencyjna. Należy — jego zdaniem — powołać zdejmnąć kłosz, pod którym znajduje się energetyka.

Według Jana Lityńskiego sytuację same sprawkowały te sytuacje w wyniku przedwyborczych obietnic SLD i PSL. Lider UD twierdzi, iż zaniechawszy na początku jasnego postawienia sprawy, nie ma dyskusji o kształcie reform tylko o sprawach socjalnych, rząd postawił się w pozycji na kolanach. Teraz nie ma wyjścia — będzie ustępował — prorokuje Lityński w wypowiedzi dla "SM".

ROSATI ZREZYGNOWAŁ Z UBIEGANIA SIĘ O STANOWISKO

Dariusz Rosati, dotychczasowy kandydat koalicji na wicepremiera i ministra finansów, zrezygnował z kandydatury na te stanowiska. W piśmie skierowanym do Waldemara Pawlaka oraz Aleksandra Kwaśniewskiego, stwierdził, że "należy pilnie poszukiwać innego kandydata, który uzyskałby poparcie koalicji oraz Pana Prezydenta".

W piśmie Rosati raz jeszcze stanowczo odrzuca argumenty przeciw jego kandydaturze "wyśnuwane przez prezydenta i jego przedstawicieli". Uważa jednak, że przebieg wydarzeń politycznych w Polsce w ciągu ostatniego miesiąca świadczy coraz wyraźniej, że koalicja nie jest w stanie przekonać Wałęsę do zaakceptowania zgłoszonej przez nią kandydatury na stanowisko wicepremiera i ministra finansów, natomiast skuteczne wypełnianie tych funkcji byłoby "bardzo utrudnione w warunkach braku akceptacji przez Belweder".

POLSCY LITWINI LICZA, ŻE TRAKTAT POLEPSZY WZAJEMNE STOSUNKI

Przedstawiciele mniejszości litewskiej w Polsce, pytani przez dziennikarza PAP co sądzą o podpisaniu 26 bm. traktacie polsko-litewskim, wyrazili nadzieję, że rozstrzygnięciem o kilka ważnych problemów dotyczących mniejszości oraz polepszy atmosferę wzajemnych stosunków.

"Nie znamy jeszcze treści traktatu. Liczymy jednak, iż zostały tam ujęte niektóre prawa mniejszości, takie jak dostęp do środków masowego przekazu i szkolnictwo w języku narodowym. Mamy np. ogromne kłopoty z podręcznikami do nauki języka i historii" — powiedział Józef Forenciewicz, przewodniczący Wspólnoty Litwinów w Polsce. Dodał, iż podpisanie traktatu powinno "polepszyć atmosferę", która "ciąży na stosunkach międzyludzkich". Wyraził nadzieję, że planowana budowa ośrodka kultury litewskiej w Sejnach po podpisaniu traktatu faktycznie się rozpocznie.

Jan Wójciliś, sekretarz Urzędu Gminy w Puńsku — w 80 proc. zamieszkały przez polskich Litwinów — powiedział: "Wprawdzie nie znamy jeszcze treści traktatu, ale kiedyś to najwięcej było dyskusji wokół wyprawy generała Żeligowskiego na Wilno. Słyszałem jednak, że o tym w traktacie nie będzie mowy. Spodziewamy się przede wszystkim załatwienia naszych codziennych spraw. Może wreszcie dokończona zostanie ciągnąca się latami budowa Litewskiego Domu Kultury w Puńsku. Dotąd zawsze brakowało na to pieniędzy. Dotyczy to również wstrzymanej budowy szkoły w Widugierach. Nie chcemy, aby wokół spraw polskich Litwinów robiło się jakąś wielką politykę. Tak jak np. przy okazji dyskusji o tworzeniu powiatów, bezpodstawnie mówiono, iż Puńsk chce oderwać się od Sejnu i samodzielnie tworzyć powiat".

ORNO NA ŚWIECIE

Z DONIESIEN PAP, ELTA

RPA

Mandela głosował

Pod okiem setek dziennikarzy i wyborców w środę w miejscowości Inanda w pierwszych demokratycznych wyborach w Republice Południowej Afryki głosował Nelson Mandela, szef Afrykańskiego Kongresu Narodowego (ANC), któremu sondaże wrozą zwycięstwo.

Inanda leży 20 km od portu Durban w prowincji Natal. Środa jest drugim dniem wyborów. W pierwszym głosowali inwalidzi, przedstawiciele sił porządkowych, więźniowie, którzy nie utracili praw obywatelskich i Południowi Afrykanie zamieszkałi za granicą.

W wielu miejscach panował chaos. Lokale wyborcze otwierano z dużym opóźnieniem, a niektórych nie uruchomiono wcale, zwłaszcza w prowincji Natal.

Pojawiły się głosy o konieczności przedłużenia głosowania, które ma się zakończyć w czwartek.

NA ZDJĘCIU: podczas wyborów.

Fot. EPA — ELTA

ŁOTWA

Rosja grozi wstrzymaniem wycyfywania wojsk

Rosja znowu zagroziła Łotwie wstrzymaniem wycyfywania swoich wojsk z tej republiki bałtyckiej, jeżeli do połowy maja nie zostaną podpisane parafowane już porozumienia w tej sprawie.

Z ostrzeżeniem takim wystąpił w środę Siergiej Sotow, kierownik delegacji rosyjskiej prowadzącej pod Rygą rokowania z Łotwą. Takie same stanowisko, jak stwierdził, zajmuje również prezydent Borys Jelcyn — podała EPA, powołując się na relację TASS. Sotow stwierdził, że od wyniku obecnych rozmów pod Rygą będzie zależało

także spotkanie Jelcyna z prezydentem Łotwy Guntisem Ulmanisem.

Rosja ma jeszcze na Łotwie 15 tys. żołnierzy. Po ponad dwuletnich rokowaniach obie strony uzgodniły, że zostaną oni wycyfowani do 31 sierpnia 1994 r. Nowy spór o wyneogocjowany układ wybuchł z powodu gwarancji socjalnych dla żyjących na Łotwie emerytowanych wojskowych rosyjskich. Ryga nie chce podpisać tego dokumentu w jego obecnej formie. Z powodu różnic poglądów w tej sprawie nie doszło do skutku spotkanie prezydentów Jelcyna i Ulmanisa w zeszłym tygodniu.

JAPONIA

PSD zawiera porozumienie o współpracy z opozycyjną PLD

Japońska Partia Socjaldemokratyczna (dawna Socjalistyczna), do poniedziałku wchodząca w skład rządzącej koalicji, w środę zawarła porozumienie z opozycyjną Partią Liberalno-Demokratyczną w sprawie nawiązania współpracy na forum parlamentu. W praktyce decyzja ta oznacza przyłączenie się PSD do japońskiej opozycji.

Porozumienie na temat przyszłej współpracy zostało zawarte i podpisane w czasie spotkania przywódców obu frakcji parlamentarne — Kokena Nosakiego z PSD i Sadataoshiego Ozato z PLD.

W czasie trwających 38 lat rządów japońskich liberałów, Partia Socjalistyczna, z której bezpośrednio wywodzi się PSD, była główną siłą opozycyjną Japonii.

Decyzja socjalistów o nawiązaniu współpracy z tradycyjnym przeciwnikiem z obozu konserwalistów została podjęta w momencie, gdy przywódcy pozostałych partii, wchodzących w skład koalicyjnego rządu, obradowali w Tokio nad kompromisowym rozwiązaniem sporu z PSD i możliwościami powrotu socjalistów w szeregi rządzącego od ośmiu miesięcy sojuszu.

MOŁDAWIA

Kiszyniów przeciw współpracy wojskowej z krajami WNP

Mołdawia odrzuca współpracę wojskową z innymi krajami poradzieckiej Wspólnoty Niepodległych Państw i nie zamierza przystępować do ich układu o bezpieczeństwie bilaterowym.

Z takimi zastrzeżeniami parlament w Kiszyniowie ratyfikował statut powołanej do życia w grudniu 1991 r. Wspólnoty Niepodległych Państw.

BOŚNIA

Serbowie zostawili w strefie Gorazde tylko uszkodzoną broń

Rzecznik ONZ oświadczył w środę w kilka godzin po wywiozie drugiego ultimatum NATO, że Serbowie bośniaccy wycofali całą swoją broń ze strefy wokół Gorazde z wyjątkiem części, która została uszkodzona lub zniszczona.

Rzecznik powiedział, że w strefie Gorazde w nocy z wtorku na środę panował spokój. Wycofano całą ciężką broń z wyjątkiem jednego lub dwóch uszkodzonych czołgów oraz dział artyleryjskich, które nadal znajdują się w 20-kilometrowej strefie wokół centrum miasta.

Rzecznik ONZ powiedział, że w strefie Gorazde w nocy z wtorku na środę panował spokój. Wycofano całą ciężką broń z wyjątkiem jednego lub dwóch uszkodzonych czołgów oraz dział artyleryjskich, które nadal znajdują się w 20-kilometrowej strefie wokół centrum miasta.

Sily Ochrony ONZ będą kontynuowały w środę rekonesans w tej strefie. Rzecznik ONZ stwierdził jednak, że wszystko co się stało, usunęto ze strefy, z wyjątkiem małej ilości uszkodzonej broni.

Dowodząca sił ONZ w Bośni, gen. Michael Rose powiedział, że ONZ i NATO nie będą prowadzić poważnej wojny z Serbami z powodu "jednego uszkodzonego czołgu".

RUANDA

Wznowienie walk o Kigali

Ciężkie walki o stolicę Ruandy Kigali zostały wznowione w nocy z wtorku na środę. Zdaniem przedstawicieli ONZ, kładzie to kres nadziejom, iż uda się doprowadzić do porozumienia wojny domowej między wojskami rządowymi i Ruandyjskim Frontem Patriotycznym (FPR).

FPR ogłosił jednostronne zwieszenie broni, począwszy od wtorku. Nie spotkało się to jednak z odzewem strony rządowej.

KOREA

Phenian proponuje Seulowi rozmowy zjednoczeniowe

Korea Północna wysłała do 38 południowokoreańskich przywódców i dysydentów listy zapraszające do rozmów o zjednoczeniu Półwyspu Koreańskiego — poinformowała w środę źródła seulskie.

Południowokoreańska Komisja ds. Zjednoczenia odmówiła wczelniej przyjęcia tych listów w granicznej miejscowości Panmunjom, twierdząc, iż ich celem jest aktywizacja działań dysydenckich. Zdaniem Seulu, sprawy międzykoreańskie powinny być rozstrzygane kanałami rządowymi.

Listy mimo to dotarły w środę przez kraj trzeci. Zasadzono w tym m.in. do przewodniczącego południowokoreańskiego parlamentu Li Mian Supa, przywódcy opozycyjnego Li Ki Tajka i 20 innych działaczy politycznych i religijnych, którzy otwarcie sprzeciwiają się rządowi prezydenta Kim Jung Sama.

KARABACH

Azerbejdżan wyraża zgodę na zawieszenie broni

Azerbejdżan wyraził zgodę na zawieszenie broni od czwartku na wyspach frontowych Górskiego Karabachu — oświadczył minister obrony Rosji Paweł Gracow po spotkaniu z przewodniczącym azerbejdżńskiego parlamentu Rusłem Kulijewem.

Tymczasem w Górnym Karabachu (azerbejdżanckiej enklawie zamieszkałej głównie przez Ormian) trwały do tej pory walki na froncie wschodnim — cięte walki na froncie wschodnim (stan. 1). Sily Baku rozpoczęły ofensywę w regionie, lecz nie udało im się przezwyciężyć ormiańskiej linii obrony.

Leon Mitkiewicz wspomnienia kowieńskie 1938-1939

Mam wrażenie, że wojsko litewskie jeszcze nie otrzymało od swego rządu dyrektyw, aby pójść na zbliżenie z wojskiem polskim; stać się to może dopiero jako skutek decyzji litewskiej co do polityki względem Polski, lecz w żadnym wypadku nie wcześniej. Litwa nie chce narażać się Niemcom ani Rosji. Znamienne są słowa korespondenta litewskiego "Volkischer Beobachter": Cała Litwa musi wejść w unię gospodarczą z Reichem... To są dość dalekie jeszcze plany, ale, jeśli będą zrealizowane, nasza pozycja na Litwie będzie beznadziejna. Jeśli Niemcy wleżą tutaj gospodarzo, to nie wypchnięni ich; będą gnietli również i nas; z dużo szerszej podstawy. Moim zdaniem, niemiecko-polskie interesy krzyżują się na Litwie bardzo poważnie.

Plan sojuszu Polski z państwami bałtyckimi

11 grudnia
Pułkownik Deglavs, łotewski attaché wojskowy, zapewnia z polecenia swojego Sztabu Generalnego, poruszył w niedawnej rozmowie ze mną potrzebę natchemistowego zapoczątkowania współpracy wojskowej wszystkich państw bałtyckich z Polską w celu opracowania wspólnego planu działania na wypadek wojny z Rzeszą. Chodziło mianowicie o nawiązanie rozmów między sztabami państw bałtyckich: Estonii, Łotwy i Litwy a sztabem polskim. Podkreślił on mocno, że wojna z Niemcami grozi Europie nieuchronnie, i to w najbliższym czasie. Było to już po alymym "Monachium 1938", po zagarnięciu Sudeł przez Niemcy i po "odebraniu" Zaolzia przez Polskę.
Kreśląc swój plan współpracy państw bałtyckich z Polską, płk Deglavs miał na myśli związek obronny na wypadek wojny zarówno z Niemcami, jak i Rosją, ale uważał, że niezbędniejszą ze strony Niemiec jest bliższe w czasie i bardziej aktualne. Plan jego, poparty licznymi objaśnieniami na mapie, polegał na tym, że w wypadku wojny z Niemcami siły zbrojne państw bałtyckich oceniane na 15-20 dywizji piechoty utworzyłyby na terenie Litwy północne skrzydło dla polskiego frontu przeciwniemieckiego i mogłyby być, wspólnie z siłami polskimi, użyte do działań zaczepnych, mających na celu likwidację niemieckich sił w Prusach Wschodnich. Płk Deglavs orientował się bardzo dobrze w siłach niemieckich w Prusach Wschodnich i był zdania, że uderzenie wojsk polskich wzdłuż wschodniego brzegu Wisły wespół z uderzeniem sił państw bałtyckich wprost od wschodu, a więc z łącznymi siłami 20-25 dywizji piechoty, byłoby wystarczające dla tego celu (Samsonow — Rennenkampf w roku 1914). Warunkiem powodzenia tej operacji byłoby — według Deglavs — solidne, bezwzględne utrzymanie restry frontu przez siły polskie na ogólnej linii: Wista — Bydgoszcz — Kalisz — Wieluń — Śląsk.
W ocenie sił polskich przeocenił on stanowczo nasze możliwości i zdolności mobilizacyjne, sądząc, że Polska będzie zdolna do wystawienia po całkowitej mobilizacji 60 wielkich jednostek — dywizji piechoty i brygad kawalerii (polskie siły zbrojne w roku 1938 liczyły na stopie pokojowej 30 dywizji piechoty i 11 brygad kawalerii).
Płk Deglavs zaznaczył, że są duże trudności z zapewnieniem politycznym i w utworzeniu z państw bałtyckich jednolitego bloku działania politycznego, a przede wszystkim militarne. Dotychczasowe wyniki konferencji bałtyckich oceniał jako zupełnie niedostateczne. Konferencje te, odbywające się periodycznie i kolejno w Kownie, Rydze i Tallinie, nie dały żadnych pozytywnych rezultatów. Panuje stały stan niezdecydowania i poszukiwania przez każdego członka ententy bałtyckiej własnych dróg działania. Płk Deglavs uważał istniejący stan rzeczy za bardzo niebezpieczny w przyszłości. Ponieważ na gruncie dyplomatycznym

nie udało się dotychczas doprowadzić do pełnego porozumienia pomiędzy trzema państwami bałtyckimi, proponował, aby spróbować drogi porozumienia wojskowego, że inicjatywę powinna wziąć w swoje ręce Polska. Omawiając polityczne możliwości podobnego porozumienia, wyraził pogląd, że Rosja nie byłaby mu wroga czy też niechętna, jako zwróconemu wyraźnie przeciwko Niemcom. Jednocześnie raczej niechętnie rozważał możliwości rozszerzenia przyszłego antyniemieckiego sojuszu państw bałtyckich i Polski również na Rosję obok mocarstw zachodnich: Francji i Wielkiej Brytanii. Płk Deglavs napomykał o wspólnym frontie, w razie agresji rosyjskiej, na linii granicy wschodniej Estonii — Łotwy — Polski — Rumunii.
Było dla mnie jasne, że plan ministra Becka "Trzeciej Europy", z którym byłam zaznajomiony przez pułkownika Pełczyńskiego, dotarł już do łotewskiego Sztabu Generalnego, i że dzisiejsze wystąpienie mego rozmówcy jest jednym z jego następstw.
Przy końcu naszej rozmowy płk Deglavs powiedział mi, że według jego zdania, powinienem wpłynąć na polski Sztab Główny w Warszawie, aby już teraz, nie zwlekając ani chwili, rozpoczęto rozmowy o współpracy wojskowej na wypadek wojny z Niemcami i sztabami generalnymi państw bałtyckich, nie wyjąwszy Litwy. Zapytałem go, czy sądzi, że litewski Sztab Generalny dojrzał już do tego rodzaju rozmów z Polską i czy nie byłoby one przedwczesne z uwagi na wydarzenia z marca tego roku (nasze ultimatum do Litwy). Płk Deglavs odpowiedział mi dosłownie:
— Doprawdy czas nagli, aby wspólne dla nas zagadnienia obrony państw bałtyckich zostały poruszone w sposób najpoważniejszy; co do Litwy, to wiem z całą pewnością, że są w wojsku litewskim rozsądni i poważni ludzie, którzy już obecnie pragnęliby przystąpić do rozmów wojskowych z nami — z Łotwą, Estonią i Polską.
Dął mi przy tym do zrozumienia, że można liczyć na poparcie generałów Raštikisa i Čierniusa w zapoczątkowaniu tego rodzaju rozmów.
Dziękując za podzielenie się ze mną tymi cennymi i słusznymi poglądami, oświadczyłem, że uczynię wszystko, co będzie w mojej mocy, aby nadać sprawie oczekiwany bieg.
Proponując pułkownika Deglavs, a w istocie łotewskiego Sztabu Generalnego, a może i reszty państw bałtyckich, sły najwyraźniej po linii zamierzeń naszego Sztabu Głównego tak, jak to wyłożył mi płk Pełczyński, gdy wyjeżdżałem do Kowna. Zdawałem sobie dokładnie sprawę, że od początkowych rozmów sztabowych do sojuszu politycznego i wojskowego państw bałtyckich z Polską jest bardzo daleko.
Przesyłając do Sztabu Głównego w Warszawie mój raport o tej rozmowie i nagłą o przyspieszenie decyzji w tej kwestii, opatrzyłem go komentarzem, w którym podałem, że na podstawie moich obserwacji w Nadbałtziu, nie uda się nam nakłonić rządów państw bałtyckich, a Litwy w szczególności, do przystąpienia do sojuszu przeciwko Niemcom, bez uzyskania przedtem błogosławieństwa Francji i Anglii, być może, Rosji.
Pułkownik Deglavs podobał mi się bardzo w tej rozmowie. Jest bardzo ostrożny, a nawet nieco nieufny, ale postępuje konsekwentnie i rozumnie ocenia rolę Polski i jej znaczenie dla państw bałtyckich. Przed zasadniczą rozmową zdążyłem poruszyć temat zmian w rządzie litewskim. Płk Deglavs z całą gotowością dyskutował ze mną tę sprawę. Twierdził, że zarówno w polityce zagranicznej, jak i wewnętrznej nic się nie zmieniło i nie zmieni, i że w szczególności na odcinku wojska litewskiego generał Raštikis utrzyma w rękę decydujący wpływ na sprawę. Generał Musteikisa nazwał płk Deglavs koniunkturalnym ministrem wojny; został on mianowany dlatego, że nikogo nie ma pod ręką, kto by się nadawał na to stanowisko.

Rosyjski plan koalicji antyniemieckiej w roku 1938

15 grudnia
Nie wspominałem o moich poprzednich stosunkach z rosyjskim attaché wojskowym, majorem Korotkich. Po nawiązaniu znajomości w czasie tegorocznych manewrów litewskich i po wymianie wizyt zawariliśmy z sobą dość bliskie stosunki, widując się dość często i odwiedzając się wzajemnie. Major Korotkich jest w Kownie z żoną i córką; mieszkają niedaleko od nas w przyjemnym niewielkim mieszkaniu i przyjmowali nas u siebie z prawdziwie rosyjską gościnnością.
Major Korotkich — według jego słów — pochodzi z okolic Kijowa, gdzie ukończył wojskową szkołę artylerii, później Akademię Wojenną w Moskwie, a ostatnio, przed wyznaczeniem go na attaché wojskowego na Litwie, był jakiś czas w Turcji na stażu. Rozmowy nasze stawały się w miarę pogłębiania znajomości coraz bardziej bezpośrednie, może nawet szczere, i obracały się wyłącznie i nieustannie wokół zagadnienia niemieckiego w Europie i poszukiwania sposobów, jak zaradzić zagrożeniu niebezpieczeństwem, powstrzymać agresję niemiecką i zapobiec wojnie europejskiej a może i światowej.
(Cdn.)

Solczanie otrzymają wizy

Prawie na dwa miesiące ustały kontakty między krewnymi zamieszkałymi w Solcznikach i okolicznych rejonach Białorusi. Spowodowało to wprowadzenie wizowego reżimu przez Litwę, a w ślad za nią — przez Białoruś. Prawie każda rodzina ma krewnych po obu stronach granicy i dla ludzi, nawykłych do stałych kontaktów, zamknięcie granicy było stresem. Niektórzy odkładali wesele, inni nie mogli trafić do żon lub mężów, zamieszkałych w innym państwie.
Najważniejsze, iż nie przygotowały się do tego służby, które musiały się zatroszczyć zezawasu o udzielenie obywatelom dokumentów na przekroczenie granicy. Na przykład, straż graniczna żadnej ze stron do tej pory nie przestrzegła umowy o wydawaniu mieszkańcom strefy przygranicznej przepustek. Podróż do Wilna do ambasady Białorusi po wizę dla mieszkańców Solcznik — to sprawa beznadziejna. Tam trzeba czekać w ogromnej kolece.

W ostatnich dniach kwietnia atmosfera się rozładowała. Już można zaprosić krewnych z Białorusi, zwracając się uprzednio do rejonowej służby migracji. W ciągu tygodnia za 5 litów otrzymuje się tam zaproszenie.
Wizę na podróż do Białorusi także można otrzymać w ciągu tygodnia. W tym celu niezbędne dokumenty należy złożyć w Białoruskim Centrum Kultury, niedawno otwartym w Solcznikach. Przedstawicielka Centrum Halina Tamašūnienė dokumenty owożi do białoruskiego konsulatu w Wilnie, gdzie załatwia się wizy.

Inaczej nie dałobyśmy rady — powiedział kierownik wydziału konsularnego ambasady Białorusi Jęwigienij Szestakow, który niedawno udał się do Solcznik i spotkał ze

wspólnotą białoruską. Zaznaczył, że na pomoc do Wilna z Mińska przyjechało siedmiu pracowników konsularnych, dziennie muszą zatrudniać ponad 1000 wiz. Korzystają więc z pomocy wspólnot białoruskich, które przyjmują dokumenty w terenie.

Konsul Białorusi wyjaśnił, że zarówno mieszkańcy Białorusi, mający prawo do obywatelstwa litewskiego, jak też Litwini, mający prawo do obywatelstwa białoruskiego po otrzymaniu specjalnej legitymacji mogą bez przeszkód udawać się do obu państw. Prawo do obywatelstwa białoruskiego mają, przykładowo, ci, którzy tam się urodzili lub mieszkali na stałe oraz ludzie narodowości białoruskiej. Co prawda, zaświadczeń się nie wydaje, będzie to dopiero po lipcu. Tymczasowo takim osobom w celu podróży prywatnych na Białoruś wydaje się bezpłatne wielorazowe wizy, które już otrzymało ponad 200 mieszkańców Solcznik.

Na razie podróże prywatne dopiero naberają obrotów, a kontakty na szczeblu państwowym działają sprawnie. W końcu ubiegłego tygodnia przybył do Solcznik wiceminister informacji Republiki Białorusi Stanisław Niczaparowicz i dyrektor generalny zjednoczenia "Biełkniga" Aleksander Gurynowicz, którzy przekazali w darze solcznickiej bibliotece rejonowej tysiąc białoruskich książek. Poinformowali, że ministerstwo Litwy i Białorusi porozumiały się co do warunków rozpowszechniania książek litewskich na Białorusi i odwrotnie. W maju ministrowie obu państw podpisują umowę o wspólnej działalności wydawniczej i sprzedaży książek.

Piotr RYNGIEWICZ

Solczniki

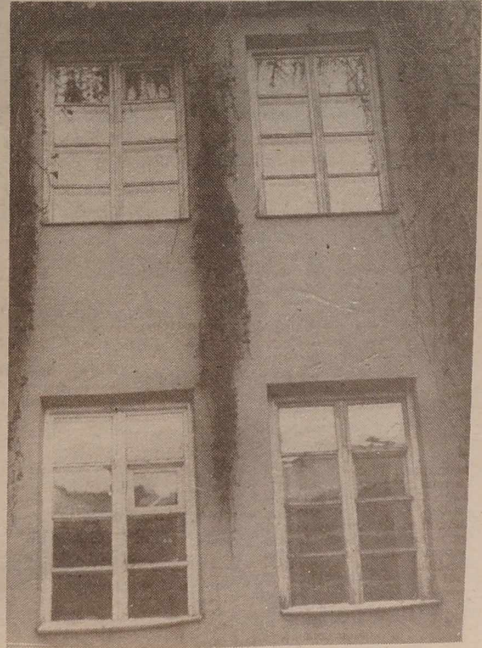
Unikalne eksponaty

W listopadzie roku ubiegłego w Bibliotece Uniwersytetu Wileńskiego odbyła się niezwykle ciekawa prezentacja pt. "Polskie wydawnictwa emigracyjne", przygotowana ze zbiorów Biblioteki Narodowej w Warszawie.

A oto dziś w bibliotece im. M. Mażydyasa uświetniony zostanie publikacja wileńskiej pokaz pt. "Niez-

ły ruch wydawniczy w Polsce w latach 1976-1990" (ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie). Jego inicjatorami są Uniwersytet Jagielloński, Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie oraz Biblioteka im. Mażydyasa. Do wystawy wróćmy jeszcze w kolejnym numerze.

inf. wł.

Na wileńskiej starówce.

Fot. Antonina Połtawiec.

TELEWIZJA

CZWARTEK, 28 KWIEŃCIA

LTV

8.05 — Program inf. 8.35 — Wiadomości w jez. niem. 9.00 — Wiadomości w jez. franc. 18.00 — Wiadomości. 18.10 — Nowości BBC. 18.40 — Wiadomości (ros.). 18.50 — Dla dzieci. 19.30 — Słowo chrześcijanina. 19.40 — Rząd postanowił. 20.00 — Katolickie studio TV. 20.30 — Program sportowy. 22.21. 21.00 — Panorama. 21.35 — Kawiarnia Konrada. 22.35 — Film duński "Ten szeroki, szeroki świat". 23.30 — Wiadomości wieczorne.

BALTYCKA TV

19.00 — Mój kraj. 19.30 — Nowości baltyckie. 19.45 — Nowości ze świata (CNN). 20.00 — Ja-ty i inni. 20.30 — Problemy. Poglądy. Perspektywy. 21.00 — Przedstawia "Worldnet".

TV POLONIA

18.00 — Telexpress. 18.15 — "Słoneczne studio" — program dla dzieci. 5-10-15". 22.00 — Panorama. 22.25 — Gość TV Polonia. 22.35 — Teatr TV: W. Peżyński "Lekarz miłości". 23.40 — Bilans. Program o władzy.

TVP-1

10.00 — Wiadomości. 10.15 — Mama i ja. 10.30 — Domowe przedszkole. 10.55 — Porozmawiajmy o dzieciach. 11.05 — "Gliniarz i prokurator" (6) — serial prod. USA. 11.55 — Muzyczna Jedynka. 12.00 — Kwadrans na kawę. 12.15 — Videofashion — "Być piękną". 12.40 — Smoczek czy grzechotka? 13.00 — Wiadomości. 13.15 — Magazyn notowań. 13.45 — Dla młodych widzów. 17.05 — Dla młodych widzów. 17.50 — Muzyczna Jedynka. 18.00 — Telexpress. 18.20 — Miliard w rozumie — teleturniej. 18.45 — Reportaż o zagrożeniach. 19.05 — "Maszyna marzeń" (3) — serial dok prod. ang. 19.30 — Znak czasu — magazyn katolicki. 20.00 — Teledysk — "Dobry duszek". 20.10 — Wieczornika. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — "Gliniarz i prokurator" (6) — serial prod. USA. 22.00 — Bilans — magazyn rządowy. 22.15 — Tylko w Jedynce. 23.00 — Z Ogórkiem po kraju. 23.25 — "Pezag" — magazyn kulturalny. 24.00 — Wiadomości gospodarcze. 0.20 — Muzyczna Jedynka. 0.25 — "Ręka Stalina" (2). "Lemingrad" — film dok. prod. kanadyjskiej. 1.25 — To lubię.

TELE-3

7.00 — Nowości CNN. 7.30 — Lekcja jez. ang. 7.33 — Wiadomości. 7.40 — Muzyka. 8.45 — Serial. "Santa Barbara". 9.35 — Filmy anim. 10.00 — Lekcja jez. ang. 10.05 — Notruf California. 11.00 — "The Bold and the Beautiful". 11.30 — Days of Our Lives. 12.00 — Der Preis ist Heis. 12.30 — Familien Duell. 13.00 — Nowości CNN. 13.30 — Nowości biznesu CNN. 14.00 — Żywność i wino. 14.30 — Wakacje w raj. 15.00 — Sport dla wypożycz. 16.00 — Lekcja jez. ang. 16.03 — Muzyka. 17.15 — Filmy anim. 17.55 — W świecie sportu samochodowego i motorowego. 18.25 — Program z Poniwiezia. 19.00 — Wieści. 19.20 — Lekcja jez. ang. 19.25 — Ze wszystkimi szczegółami. 19.35 — Serial. "Santa Barbara" (311). 20.25 — Witryna. 20.35 — Wiadomości. 20.40 — Nowości CNN. 21.10 — Muzyka. 21.30 — Lekcja jez. ang. 21.33 — Film anim. 21.55 — Film. "Pojedynek". 23.30 — Lekcja jez. ang. 23.35 — Muzyka. 0.15 — Program nocny.

OSTANKINO

5.15 — Gimnastyka. 5.30 — Poranek. 7.45 — Przegląd rynku nieruchomości. 8.00 — Dziennik. 8.20 — Film anim. 8.35 — Serial. "Tajemnice Petersburga" (8). 9.35 — W świecie zwierząt. 10.10 — Do lat 16 i więcej. 10.30 — Ekspres prasowy. 11.00 — Dziennik. 11.20 — Półfinal ligi mistrzowskiej w piłce nożnej. 14.00 — Dziennik. 14.25 — Przedsiębiorca. 15.20 — Film anim. "Przygotuj Tomka Sawyera". 15.50 — Do lat 16 i więcej. 16.50 — Technodrom. 17.00 — Dokumenty i losy. 17.50 — Pogoda. 17.55 — Serial. "Tajemnice Petersburga".

(8). 18.55 — Panorama filmowa. 19.40 — Dobranocka. 20.00 — Dziennik. 20.35 — Pogoda. 20.45 — Loteria "Milion". 21.15 — Film "Widmo wolności". 23.10 — Dziennik. 23.20 — Ekspres prasowy. 23.30 — Akademia. 24.00 — Dziennik mistrzostw świata w hokeju na lodzie.

PIĄTEK, 29 KWIEŃCIA

LTV

8.05 — Program inf. 8.35 — Wiadomości w jez. niem. 9.00 — Wiadomości w jez. franc. 18.00 — Piłka nożna. "Zaligris" — "Panerys". Podczas przerwy — Wiadomości. 19.50 — ROZMOWY WILEŃSKIE. 20.30 — Reportaż S. Pabedinskasa. 21.00 — Panorama. 21.35 — Serial. "Policjanci z Miami" (18). 22.25 — Aleja Laisvys. 22.45 — Bensky show. 23.15 — Wiadomości wieczorne. 23.35 — Piętro 18/17.

BALTYCKA TV

18.15 — Piłka nożna. 20.00 — Nowości baltyckie. 20.15 — Film dok. "Legenda o Merilyn Monroe". 21.00 — Mistrzowie kultury Ameryki.

TV POLONIA

18.00 — Telexpress. 22.00 — Panorama. 22.25 — Gość TV Polonia. 22.35 — Serial TVP. "Życie na gorąco" (8).

TVP 1

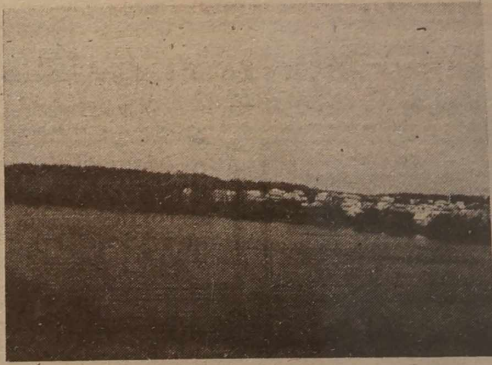
10.00 — Wiadomości. 10.15 — Mama i ja. 10.25 — Domowe przedszkole. 11.00 — "Czarkowe dziecko" — film fab. prod. USA. 12.40 — Reportaż. 13.00 — Wiadomości. 13.15 — Magazyn notowań. 13.45 — Dla dzieci. "Ciuchcia". 14.30 — Telewizja edukacyjna. 17.05 — Dla dzieci. "Ciuchcia". 17.50 — Muzyczna Jedynka. 18.00 — Telexpress. 18.20 — Polski poślizg kontrolowany. 18.40 — "Tata, a Marcin powiedział.". 19.00 — Randka w ciemno — zabawa quizowa. 19.45 — W kraju Zulu Gula — program satyryczny. 20.00 — Wieczornika. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — Czar par. 22.35 — Sprawa dla reportera. 23.15 — Program muzyczny. 24.00 — Wiadomości. 0.15 — Muzyczna Jedynka. 0.25 — "Ostatni kurs" — film fab. prod. USA. 2.05 — "Nocny odlot" — program rozrywkowy.

TELE-3

7.00 — Dziennik CNN. 7.30 — Lekcja jez. ang. 7.33 — Wiadomości. 7.40 — Muzyka. 8.00 — Aerobic i sport. 8.30 — Muzyka. 8.50 — Film fab. "Santa Barbara". 9.40 — Serial TV. "Dyzurna apteka". 10.10 — Lekcja jez. ang. 10.15 — Notruf California. 11.00 — "The Bold and the Beautiful". 11.30 — Days of Our Lives. 12.00 — Der Preis ist Heis. 12.30 — Familien Duell. 13.00 — Dziennik CNN. 13.30 — Wiadomości CNN dla przedsiębiorców. 14.00 — Żywność i wino. 14.30 — Wakacje w raj. 15.00 — Sport na świecie. 16.00 — Lekcja jez. ang. 16.03 — Muzyka. 16.50 — Film. "Powrót Poli". 17.45 — Muzyka. 18.00 — Po Europie. 18.30 — "Dyzurna apteka". 19.00 — Najświeższe wiadomości. 19.20 — Lekcja jez. ang. 19.25 — Ze wszystkimi szczegółami. 19.35 — Film fab. "Anna". 21.20 — Wiadomości. 21.25 — Lekcja jez. ang. 21.30 — Dziennik CNN. 22.00 — Witryna. 22.05 — Film fab. "Jest moja dziewczyna" (komedia USA). 28.30 — Muzyka. 24.00 — Film fab. "Ostateczna analiza". 2.00 — Nocny program.

OSTANKINO

5.30 — Poranek. 7.45 — Film anim. 8.00 — Wiadomości. 8.20 — 50x50. 9.35 — Piłka nożna. 10.30 — Ameryka z M. Taratuta. 11.00 — Wiadomości. 11.20 — Ekspres prasowy. 14.00 — Wiadomości. 14.25 — Przedsiębiorca. 14.50 — Biznes. 15.05 — Koncert. 15.50 — Film dla dzieci. "Bilet w jedną stronę". 16.20 — Olesia i kompania. 16.50 — Abecadło przywracania. 17.00 — Wiadomości. 17.25 — Nowości kultury. 17.40 — Człowiek i prawo. 18.10 — O pogodzie. 18.15 — Ameryka z M. Taratuta. 18.45 — Pole cudów. 19.40 — Dobranoc. dzieci. 20.00 — Wiadomości. 20.35 — O pogodzie. 20.45 — Film fab. 21.45 — Człowiek tygodnia. 22.05 — W poszukiwaniu utraconego. 22.50 — Ekspres prasowy. 23.00 — Wiadomości. 23.10 — Koncert. 23.50 — Autoshow. 24.00 — Hokej na lodzie.

Nad jeziorem Pikieliskimi.

Fot. J. Lewicki.

SPRZEDAJEMY AKUMULATORY 3ST-155, -215; 6ST-60, -75, -90, -182 Gwarancja 18 miesięcy. Vilnius, 62-58-82, 61-88-47, 9-17 godz. (Zam. 322)

Stale, w dowolnych ilościach SKUPIJEMY CZEKI INWESTYCYJNE Zwracac się: Vilnius, Ligonies 6, tel. 22-10-24. (Zam. 349)

FIRMA "MARINEKSA" Sprzedajemy najtańsze tkaniny bistorowe. Zwracac się: Vilnius, pr. Savanoriu 180a, tel. 66-72-68. (Zam. 421)

OKAZJA! „PRZJACIÓKA”, „PANORAMA”, „KOBIETA I ŻYCIE” oraz inne czasopisma z Polską najtaniej do nabycia w sklepiarni „Saturnas” oraz w dziale reklamy „Kuriера Wileńskiego”, pokój 1114.

Każdy wtorek organizujemy KOMERCYJNE PODRÓŻE autobusem i pociągiem do Moskwy. Załatwiamy wizy, zabieramy pasażerów. Vilnius, tel. 44-15-55 od godz. 9.00 do 17.00. (Zam. 438)

KUPIJEMY I SPRZEDAJEMY walutę, codziennie od godz. 9 do 20. Vilnius, Vrublevskio 2, obok pl. Katedralnego, tel. 22-70-17. (Zam. 319)

WYKONUJĘ I USTAWIAM pomniki z kamienia, a także ogrodzenia. Vilnius, tel. 46-20-76. (Zam. 372)

FILMUJĘ wesela, chrzty i inne uroczystości rodzinne. Vilnius, tel. 41-33-76. (Zam. 327)

DROGO SKUPIJEMY złoto, platynę. Vilnius, Šopeno 5—19, tel. 26-08-07, 46-40-90, Savanorių 36—70, tel. 23-42-00. (Zam. 403)

Dealer "NEOPLAN" sprzedaje tanie autobusy "SETRA" i "NEOPLAN". Vilnius, tel. 42-64-63, 42-88-27. (Zam. 431)

EKRANY LIETUVA — „Lody wanilowe i truskawkowe” (Francja) o 12 i 16. „O Boże, jak nisko upadłem” (Włochy) o 14, 18, 20. VLNIS — „Doskonały świat” (USA) o 13.30, 19.50. „Wiecznie młody” o 11.30, 16.00, 17.50, 29.IV — I.V. — „Wielki oszust” (Francja) o 11.30, 13.30, 15.30, 17.30, 19.30. PERGALÉ — „Cavoblanca” (USA) o 11.30, 13.30, 15.30, 17.30, 19.30. „Gra w miłość” (USA) o 16, 17.30, 19. „W pośpiechu” (USA) o 14.30, 29.IV — „Gra w miłość” o 16, 17.30. „Joanna” (USA) o 19.30. Seans bezpłatny dla inwalidów. AUŠRA — „Podwójny cios” — o 15.30. „Seks według horoskopu” (Francja) o 10.30, 12.10, 13.50, 17.30, 19.00, 20.30. DRAUGYSTĖ — „Uliczny przystojniak” (USA) o 15.00, 19.10. „Kochaj i wierz” (Indie, 2serie) o 16.40, 29.30.IV — I.V. — Dyskoteca. Początek godz. 20.00. HELIOS — I sala — „Swobodne spadnięcie” (USA) o 10.40, 12.30, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30. II sala — „Pragnienie śmierci-5” (USA) o 10.20, 12.00, 13.40. „Prawdziwa McCoy” (USA) o 15.30, 17.30, 19.30. „Dymna zasłona” (USA) o 21.20.

Znad Wileńszczyzny Radio 73.34 / 163.8 FM

Radio „Znad Wileńszczyzny” codziennie przynosi następujące pozycje programów: — Serwis informacyjny: od 8.30 do 23.00 co godzinę. — Radio-budzik: 6.05. — Kalendarium historyczne: 7.15. — Konkursy poranne: 7.30. — Serwis BBC: 8.00, 18.00, 22.00. — Horoskopy: 8.15, 9.15. — Kursy walut: 9.30, 10.30, 11.30, 12.30. — Przegląd prasy: 9.45. — Godzina rosyjska: 10.00, 15.00. — Koncert Zyczeń: 11.05, 15.00. — Serwis kulturalny: 11.30, 14.30. — Kulerek radia „Znad Wileńszczyzny”: — Program „Astrologia dla każdego”: 15.30 (wtorek i czwartek). — Konkurs „3 w 1”: 17.05. — Godzina litewska: 18.00. — Dobranocka: 20.30 (sobota, niedziela — konkurs dla najmłodszych). — Wiadomości dla dzieci: 20.30 (sobota, niedziela). — Konkurs wieczorny: 22.05. — Muzyczna noc: 24.00. Dział reklamy radia „Znad Wileńszczyzny”: 2056 Vilnius, al. Laisvės 60, tel. 42-84-42.

Seksualny stres, psychologiczne problemy. Leczenie, konsultacja. Vilnius, tel. 45-82-65. (Zam. 437)

SPRZEDAJE SIĘ 3-4-letnie konie. Vilnius, tel. 74-23-92. (Zam. 440)

Wyraży głębokiego wyrażenia dyrektorzy Jęzumińskiej Szkoły Podstawowej im. J. BORKOWSKIEJ z powodu śmierci Matki składają pracownicy wydziału oświaty, Wydział Zawodowy Pracowników Oświaty rejonu wileńskiego

SKUPIJEMY ZŁOTO, PLATYNĘ, ROZLICZAMY SIĘ OD RAZU. Pracownicy szafki złota: 22-70-17, Vrublevskio 2, obok placu Katedralnego, Vilnius, tel. 22-70-17.

KALENDARIUM * Czwartek (28.IV) jest 118 dniem 1994 r. Do końca roku 247 dni. * Znak Zodiaku — Byk. * Imieniny: Ludwika, Pawła, Walerii. * Wschód Słońca — 5.48, zachód — 20.47. Długość dnia 14.09: 19m.

POGODA Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 28 kwietnia zachmurzenie z przejaśnieniami, bez opadów, wiatr słaby. Temperatura 15 — 17 stopni Ciepła. W ciągu następnych dwóch dni krótkotrwałe opady. Temperatura w nocy 5 — 10, w dzień 12 — 17 stopni Ciepła.

Dziurny wydania Jadwiga PODMOSTKO Jan LEWICKI Teresa STRUMIŁO Bronisława MICHAŁKOWSKA Anna RZEWUSKA

Redaktor Zbigniew BALCEWICZ Biuro ogłoszeń i reklamy pr. Laisvės 60, 11 piętro, pokój nr 1114. Telefon — 42-88-63. Czynne od 9.00 do 17.00 w dniach pracy.

KURIER Wileński Dziennik społeczno-polityczny Sejmu i Rządu Republiki Litewskiej. Ukazuje się od lipca 1953 r.

Nasz adres: Laisvės pr. 60, 2056 Vilnius, Lietuvos Respublika Kod 67218 Cena 30 ct (w Polsce - 1000 zł.) Nr rejestracji — 2017015. Drukuje Państwowe Przedsiębiorstwo „Spauda”

TELEFONY: redaktor — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-48, sekretarz odpowiedzialny — 42-79-49. DZIAŁY: państwa i samorządu terenowego — 42-78-63, ekonomiczny — 42-78-54, etyki, rodzinny i prawa — 42-79-64, prawnik — 42-75-76, szkolnictwa i młodzieży — 42-79-73, 42-69-86, życia politycznego — 42-78-81, życia wsi — 42-79-68, 42-78-90, stołeczny oraz aktualności — 42-79-77, handlu, usług i komunikacji — 42-79-56, literatury i sztuki — 42-79-88, fotełotów i sportu — 42-90-63, listów — 42-69-65, komercyjny oraz organizacyjny — 42-72-70, korespondenci: na rejon wileński — 42-78-90, 45-03-95, aoleczeni — 62-780, świadczenia — 47-59-49, trocki i szyrwinki — 62-62-67, fotokorespondenci — 42-90-81, tłumacz — 42-90-60, 42-72-71, styliści — 42-72-92, maszyniści — 42-77-72.